

88. møde

Fredag den 7. maj 1999 kl. 10.00

Dagsorden

1) Første behandling af lovforslag nr. L 234:

Forslag til lov om elforsyning.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).

(Fremsat 29/4 99).

2) Første behandling af lovforslag nr. L 235:

Forslag til lov om CO₂-kvoter for elproduktion.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).

(Fremsat 29/4 99).

3) Første behandling af lovforslag nr. L 236:

Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til elproduktion. (Ophævelse af tilskud til vedvarende energi).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).

(Fremsat 29/4 99).

4) Første behandling af lovforslag nr. L 237:

Forslag til lov om ændring af lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v. (Ændring af afregningspris for vindkraftanlæg m.m.).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).

(Fremsat 29/4 99).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 238:

Forslag til lov om ændring af lov om varmforsyning. (Overførsel af Gas- og Varmeprisudvalgets opgaver til Energitilsynet).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).

(Fremsat 29/4 99).

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Grete Schødt):

Fra medlem af Folketinget Eva Kjer Hansen, der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at hun fra og med den 8. maj 1999 atter kan give møde i Tinget.

Ulrik Kraghs hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

Fra medlem af Folketinget Henrik Dam Kristensen, der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 12. maj 1999 atter kan give møde i Tinget.

Søren Nedbos hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

Medlemmer af Folketinget Christine Antorini (SF), Jes Lunde (SF), Ole Sohn (SF), Anni Svanholt (SF) og Villy Søvnald (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkede muligheder for at gennemføre positiv særbehandling.
(Beslutningsforslag nr. B 137).

Medlemmer af Folketinget Christine Antorini (SF), Anne Bastrup (SF), Pernille Frahm (SF), Jes Lunde (SF) og Anni Svanholt (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om fjernelse af køns- og invaliditetsdiskrimination i arbejdsmarkedspensioner.
(Beslutningsforslag nr. B 138).

Forslag til folketingsbeslutning om statslig indbetaling af arbejdsgiverbidrag under barsel- orlov m.v.
(Beslutningsforslag nr. B 139).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 234:

Forslag til lov om elforsyning.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).

(Fremsat 29/4 99).

Sammen med denne sag foretoges:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 235:

Forslag til lov om CO₂-kvoter for elproduktion.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).

(Fremsat 29/4 99).

3) Første behandling af lovforslag nr. L 236: Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til elproduktion. (Ophævelse af tilskud til vedvarende energi).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).
(Fremsat 29/4 99).

4) Første behandling af lovforslag nr. L 237: Forslag til lov om ændring af lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v. (Ændring af afregningspris for vindkraft-anlæg m.m.).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).
(Fremsat 29/4 99).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 238: Forslag til lov om ændring af lov om varmforsyning. (Overførsel af Gas- og Varmeprisudvalgets opgaver til Energitilsynet).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).
(Fremsat 29/4 99).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Forhandling

Martin Glerup (S):

Man kunne jo passende give den her debat overskrifterne: Hvorfor traske i andres slidte fodspor, når vi kan træde nogle nye stier selv? Hvorfor tro, at intet nyt er godt nyt, når verden omkring os bevæger sig?

De fem lovforslag, vi har til første behandling i dag, er værdifulde skridt fremad. Guderne skal vide, at det er lettere at lade stå til og leve efter devisen: Lad alt være, som det var. Det betyder ikke, at vi står på bar bund, tværtimod er dansk energipolitik en formidabel succes-historie. Vi har et godt fundament for fremtiden.

Derfor er udgangspunktet godt. Elreformen danner en rigtig god ramme om en fremtidsrettet dansk energipolitik, og det lovkompleks, vi her beskæftiger os med, rummer en god balance. Elreformen afstikker nemlig rammer for, hvordan forbrugerbeskyttelse, miljøhensyn og forsyningssikkerhed varetages på et konkurrencemarked. Den fastsætter CO₂-kvoter og krav om fordobling af andelen af vedvarende energi. Den giver samtidig alle kunder frit valg på alle elhylderne inden udgangen af år 2002, og den skaber en robust struktur med adskillelse af konkurrenceaktiviteter, f.eks. handel, på den

ene side og monopolaktiviteter, f.eks. drift af transmissions- og distributionsnet, på den anden side. Der sker en klar adskillelse af f.eks. drift af elnettet, altså af den infrastruktur, elektriciteten kører frem til kunderne på, og de kommercielle opgaver som produktion og salg af el på konkurrencemarkedet. Samtidig opfylder vi kravene til EU's eldirektiv.

Blandt de mange andre vigtige elementer i de fem lovforslag vil jeg nævne nogle stykker. Der var fordoblingen af andelen af vedvarende energi til 20 pct. af elforbruget inden udgangen af 2003, reduktion af CO₂-udledningen fra elfremstillingen til maksimalt 20 mio. t inden udgangen af 2004, og manglende overholdelse vil udløse bøder på 40 kr. pr. t. Der etableres et marked for vedvarende energi, hvor den markedsbaserede elpris suppleres med værdien af VE-beviser, der som minimum har en pris på 10 øre pr. kWh. For eksisterende og kommende anlæg sikres overgangsordninger. Støtten til vindenergi, som hidtil er betalt af staten, vil fremover skulle betales via elprisen. Den midlertidige ordning vil ikke betyde beløbsmæssige ændringer for den enkelte vindmøllejer. Der vil blive taget hensyn til elværkernes konkurrenceevne i forbindelse med elforsyningslovens udmøntning. Det vil bl.a. ske i forbindelse med fastsættelse af kraftværkernes åbningsbalance. Statskassen vil via en eldistributionafgift få del i den forventede rationaliseringsgevinst i det mere konkurrencebetonede marked, og der oprettes et uafhængigt energitilsyn, som bl.a. skal sikre, at den øgede konkurrence på elområdet ikke resulterer i, at der sker en urimelig overvægtning af udgifter på fjernvarmeforbrugerne.

Der er selvfølgelig en række andre forhold, som er af betydning, og som vil blive drøftet i forbindelse med den kommende lovbehandling i Folketingets Energipolitiske Udvalg, og der er selvfølgelig adskillige hjørner, der skal vendes.

Hertil kommer, at vi skal have en ny energisparelov i efteråret, hvor vi sætter ind på et meget vigtigt felt, nemlig energibesparelser, og i den forbindelse er det væsentligt, at der spilles på alle instrumenter, ikke alene netselskaberne, men også andre og nye former for energibesparelsesinstanser.

Den politiske aftale om elreformen er udtryk for et godt politisk håndværk, ikke mindst fra miljø- og energiministerens side. Hvem havde for et halvt år siden troet det muligt at skaffe den brede politiske opbakning til elreformen, som spænder fra SF via Socialdemokratiet, Det

Radikale Venstre til Kristeligt Folkeparti, De Konservative og Venstre og med opbakning til store dele af forslaget også fra andre partier?

Og det er en fordel, at vi har den brede forankring hen over midten i dansk politik på det her område, fordi den kendsgerning danner et godt solidt fundament for videreførelse af energiområdet som en af de absolutte succes-historier i dansk politik.

De fem lovforslag lægger hovedlinjerne. Det betyder selvfølgelig ikke, at alle problemer er løst, og naturligvis er armlægningernes tid ikke forbi endnu. Partierne bag elreformen vægter naturligt nok de forskellige elementer forskelligt, men det, der er vigtigt, er, at sigtelinjen er fælles, nemlig en bæredygtig og fremtidsrettet dansk energipolitik.

På baggrund af det, jeg her har sagt, kan Socialdemokratiet støtte lovforslagene. Det er forslag, som rigtigt udmøntet vil være stærkt medvirkende til, at vi fortsat med rette kan betegne Danmark som et foregangsland på energiområdet.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Den socialdemokratiske ordfører nævnte, at den her nyliberalistiske elreform, vi står over for, udgør et godt fundament eller et solidt fundament, men ordføreren nævnte dog også, at den måske kunne vægtes en smule forskelligt.

Jeg vil gerne høre, hvilken vægt den socialdemokratiske ordfører tillægger lov om CO₂-kvoter for elproduktion. Er det korrekt opfattet, at § 7 kan læses på en sådan måde, at man faktisk kan tillade, at de eksisterende CO₂-måltal ikke opretholdes? Hvad forstår man f.eks. i loven ved »såfremt der sker en betydelig eller uventet ændring i energiefterspørgslen«? Jamen æh, bæ, buh kan vi så bare ophæve CO₂-måltallene? Hvad er en uventet ændring? Har man talt om det i forligskredsen? Er det det, man kalder et solidt fundament?

Der står også i lovforslaget, at når naturgasen ophører, så kan det godt være, at vi vil opgive CO₂-målsætningen. Har man talt om det i forligskredsen? Har man talt i forligskredsen om, hvordan de kommende CO₂-udledningstiladelser kan omgås i forbindelse med international handel?

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Ja, det er også lidt i forbindelse med CO₂-kvoterne. Jeg henholder mig lidt til eksperterne. Jeg regner med, at CO-Industri har gode forbindelser til hr. Martin Glerup, og hr. Martin Glerup ved det måske godt på forhånd, men jeg vil bare lige stille et spørgsmål. Her i hørings-svaret står der, at forslaget til lov om CO₂-kvoter for elproduktion således ses at kunne føre til betydelige tab for beskæftigelsen, at indførelse af en meget begrænset CO₂-kvote, som aftrappes år for år, er en direkte hindring for fremtidig dansk eksport. Er det korrekt?

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil godt sige tak for hr. Martin Glerups tale her. Den var jo meget rund og venlig hele vejen igennem, og det er også god tone blandt gode forligspartier.

Jeg hæfter mig dog alligevel ved, at vores forligsparti, Socialdemokratiet, i denne her forbindelse slet ingen betænkninger har ved selve udformningen af lovforslaget. Her tænker jeg bl.a. på rækken af bemyndigelser.

Jeg vil godt spørge hr. Martin Glerup direkte: Er hr. Martin Glerup indstillet på, at vi her i forligskredsen er klart enige om, at i denne meget vanskelige situation eller i hvert fald store øvelse, vi er i gang med, bringes de bemyndigelser, som er lagt i lovforslagene, til Folketingets Energifpolitiske Udvalg, således at vi har en god og reel chance for hele tiden at følge tæt op på, hvad der sker i den her transformation fra et monopolmarked til et konkurrencemarked?

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Til hr. Søren Kolstrup kan jeg sige, at vi nu får CO₂-rammer for den danske elsektor, og det burde hr. Søren Kolstrup jo være himmelhenrykt over frem for at stille mistænksomme spørgsmål til det. Vi har en fælles interesse i at overholde de internationale miljømål, som vi har tilsluttet os, og også de nationale CO₂-reduktionsmål skal vi tage hensyn til, så derfor er det her et absolut fremskridt i forhold til indværende situation, og samtidig er det en fordel, at man kan anbringe CO₂-reduktionen det sted, hvor man gør det mest effektivt.

Til fru Aase D. Madsen omkring Dansk Industri: Det er klart, at i en situation, hvor et sådant kompleks er under forhandling, forsøger

man at få maksimal indflydelse på, hvilke kvoter man skal arbejde under; det er meget forståeligt, og sådan skal det være. Men at det skulle resultere i en dårligere beskæftigelse, dør jeg i hvert fald med at indse. Det tror jeg absolut ikke på, men det er den samme klagesang, vi hører gang på gang, når vi foretager os et eller andet inden for energipolitikken, men heldigvis er man jo indstillet på at få det til at køre, når først loven er vedtaget, og sådan vil det også være den her gang.

Omkring bemyndigelserne er det rigtigt, at det er et stort lovkompleks; der er mange bemyndigelser, men de fleste af bemyndigelserne er jo også forsynet med den påtegning, at de ikke udøves, før de er forelagt Folketingets Energipolitiske Udvalg, og jeg imødeser, at vi får et tæt samarbejde, navnlig selvfølgelig med forligspartierne, men også med de andre partier i Folketinget omkring udmøntningen af de her udmærkede forslag.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg synes, den var lidt morsom den med den sædvanlige klagesang, vi hører. For hr. Martin Glerup har ikke hørt, at jeg sagde, det var CO-Industri. Det er altså en stor faglig organisation, og jeg tror, at hr. Martin Glerup oven i købet må have et lidt personligt kendskab til formanden, mon ikke? Det er en ret kendt person.

Det var CO-Industri, der klagede over, at CO₂-kvoterne kunne gå ud over eksporten.

Hr. Martin Glerup siger, at der ikke er noget problem med arbejdspladser osv. Jamen har andre lande de tilsvarende restriktioner på deres? Har de de tilsvarende CO₂-kvoter, således at vi kan sige, at o.k., så er der lige konkurrencevilkår? Det ved hr. Martin Glerup godt at der jo ikke ligger i det. Derfor er det simpelt hen en konkurrenceforvridende ting, vi gør ved at indføre disse CO₂-kvoter med bøder.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Hr. Martin Glerup og jeg har jo hidtil været enige om de nationale CO₂-målsætningstal, og det er jo kun fint, men netop derfor vækker det jo ikke blot bekymring, men en dyb rystelse, når jeg læser § 7 og § 12 i det fremsatte forslag, der indebærer mulighed for totalt at omgå CO₂-målsætningen.

Men skal jeg forstå hr. Martin Glerups udtalelse sådan, at hr. Martin Glerup i virkeligheden

blot opfatter § 7 og § 12 som nogle paragraffer, der er indsat af hensyn til det borgerlige Danmark, og som skal fraviges ved først givne lejlighed. Det synes jeg da er interessant.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Det er klart, at så længe Socialdemokratiet er en del af det her Folketing, vil vi kæmpe for at opretholde de miljømålsætninger, som vi har indgået aftale om, og det burde være den bedste garanti for hr. Søren Kolstrup, at vi er her til at varetage nogle af de interesser, som hr. Søren Kolstrup ikke har stemmer nok til at klare selv.

Så vil jeg sige til fru Aase D. Madsen, at jeg beklager, hvis jeg har misforstået organisationsproblematikken. Det er klart, at CO-Industri har nogle synspunkter på det her, og jeg må sige, at jeg ikke er enig i de konklusioner, de når frem til, for det er jo sådan – og det glemmer man tit – at andre lande i Europa jo har de samme Kyotoforpligtelser, har forpligtet sig til at reducere CO₂-udledningen, ligesom vi har, og det er klart nok, at hvis Danmark med 5 mio. indbyggere troede, at vi kunne løse alle verdens problemer, så troede vi fejl.

Derfor er der det internationale samarbejde, og derfor er der Kyotoforpligtelserne, som hele Europa har påtaget sig. De foreligger stadig væk, og det kræver, at de andre lande går i samme retning som os. Og derfor er det en fordel for os, at vi tager hele den her situation offensivt. Vi kan se med vindmølleindustrien, at det blev en kæmpe fordel. På mange andre energiteknologiområder kom vi milevidt foran de andre, fordi vi så de rigtige signaler på de rigtige tidspunkter. Så derfor er der flere arbejdspladser i det, vil jeg sige til fru Aase D. Madsen.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg håber, at hr. Martin Glerup ser lidt længere end til vindmølleindustrien og også ser på det øvrige erhvervsliv, og jeg håber også, hr. Martin Glerup har hørt den forsker fra Risø, der sagde, at om 30 år står alle vindmøller måske stille, for så er teknologien forældet.

Så talte hr. Martin Glerup også varmt for de billigere elpriser, der skulle komme ud af alt det her. Så vil jeg gerne spørge hr. Martin Glerup: Hvor meget falder den almindelige forbrugers elregning? Er det ikke sådan, at de store vedvarende energitilskud, som førhen blev betalt af

finansministeren, nu bliver flyttet over på elregningen, uden der sker en tilsvarende nedgang i det, man normalt betaler ind i sine skatter? Det vil sige, man betaler stadig væk de samme skatter, men tilskud til den vedvarende energi skal nu betales direkte over elregningen. Er det ikke fordyrende?

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Det er sådan, at man allerede flere steder har taget forskud på fornøjelserne. Man har fået lavere elpriser på en række områder på grund af, at der blev lukket op for nogle store virksomheders mulighed for at købe andre steder end hos en monopolproducent, og for de almindelige forbrugere kan man se, at fra 1994 til 1998 faldt elektricitetspriserne i Danmark med 12 pct., altså i de 4 år fra 1994 til 1998, og jeg tror, at det prisfald utvivlsomt vil fortsætte, når vi får virkningen af den her reform fuldt igennem.

Peter Hansen-Nord (V):

Lad mig starte med at afsløre, at 7 er mit lyketal. Jeg er selv født den 7/7 1947, og vi skriver i dag den 7. maj. Jeg synes, det er et rigtigt godt udgangspunkt for her fra talerstolen i dag at kunne konstatere, at en flot politisk aftale – et flot politisk forlig – nu er ved at tage sin begyndelse.

Vi har gjort, hvad vi kunne for at give alle danske forbrugere deres frihed tilbage som elforbrugere, og det er en lang og besværlig øvelse, hvorom man må sige, der er et utal af teknikaliteter, som vi i det kommende udvalgsarbejde skal kigge nærmere på.

Vi vil gerne fra Venstres side sige, at vi selvfølgelig er overordentlig tilfredse med en meget hurtig markedsåbning. Vi er meget tilfredse med den konkurrenceåbning, der sker, hvor produktionsdelen kommer i konkurrence, og hvor handel og senere måske også en del af forsyningspligten kommer i konkurrence. Det er et rigtigt godt liberalt princip.

Vi er også godt tilfredse med, at der i forligskredsen er entydig enighed om, at monopol-delen, nettet, transmissionen, infrastrukturen i elsektoren stadig væk og helt ligger, hvor den gør, som en monopoldel, som ejerne og vi i samfundet beholder. Jeg tror, det er meget vigtigt, også med henblik på liberaliseringer på andre områder, der sandsynligvis kommer her inden for kort tid.

Jeg vil også gerne sige, at principperne i miljøreguleringen er vi overordentlig godt tilfredse med. Hvad man lægger i den måde, vi nu regulerer på, kan der være uenighed om; hvor meget skal man lægge i og hvor lidt, og det er selvfølgelig en evig politisk diskussion. Men selve principperne er, at nu har man et eller andet, man kan tage stilling til. Man har en kvote, den skal gøres omsættelig, den kan handles; den skal kunne handles.

Og det er vores helt klare indstilling, at ministeren dårlig har tid til at være hjemme i Danmark. Han burde rejse meget rundt og sikre, at vi nu får nogle muligheder for både at handle med vores CO₂-kvoter, og at vi også får etableret et marked for at handle med de fremtidige såkaldte grønne certifikater. Her må ingen ulejlighed være for stor for hurtigst muligt at få etableret et sådant marked.

Jeg vil gerne opfordre til, at regeringen på alle måder er åben og hurtig til at få denne markedsorienterede handel med grønne certifikater og CO₂-kvoter på plads. Det er de såkaldte Kyotomekanismer, og jeg er glad for at være med i et forlig, hvor vi for første gang rigtig får sat det på tryk.

Når vi så har sagt alle de her rigtig gode ting, og dem står vi selvfølgelig helt last og brast med regeringen om, så må jeg alligevel konstatere, at når vi går fra en politisk aftale, der fylder ca. 10 sider, til at implementere den i lovgivningen, så sker der et eller andet. Jeg ved godt, det er i udvalgsarbejdet, vi skal kigge på det. Men jeg vil alligevel sige, at ved en gennemlæsning af lovforslagene synes jeg, de føles meget skarpt formuleret.

Jeg vil godt appellere til, at vi i denne her periode, hvor vi skal til at bearbejde de her ting, får en ordentlig dialog med de eksisterende aktører, og hvis ikke det er sket, så ser at få det etableret hurtigst muligt. Eksisterende aktører, der i de sidste 125 år har skabt dette store samfundsgode, fornemmer jeg både på høringssvar og på andet, er stærkt utilfredse med en række af de reguleringer og måden, hvorpå vi i lovteksten udformer disse reguleringer fra vores aftaletekst.

Jeg føler, at ingen af forligspartierne vinder ved, at vi skal ind i en alt for ustruktureret strid om ting, som måske kunne løses med en dialog hen over bordet.

Som jeg sagde før, er der så mange teknikaliteter i det her, og tidspresset, der har ligget, må jo alligevel, alt andet lige, medføre, at nogle

af os på visse områder jo må miste et eller andet overblik. Det er derfor ministerens helt klare ansvar som omdrejningspunkt i denne her reform at sikre, at man får den dialog med folket og aktørerne ude i det eksisterende elmarked.

Vi skulle gerne kunne bruge statsministerens ord, som han anvender om PET-sagen, så vi alle kan sige, at hver en sten har været vendt, også når vi taler elreform.

Jeg har nævnt før, at der er en række bemyndigelser, og det ligger os meget på sinde som forligsparti, at vi her i aftaleperioden, der kører frem til 2003, med hensyn til alle bemyndigelserne, der specielt har meget med teknikaliteter at gøre, får en reel og åben chance og mulighed for i Det Energipolitiske Udvalg og også blandt forligspartierne at få det her helt belyst, så vi ved, hvad det er, vi gør.

Vi ved godt alle sammen – og det ser Venstre også åbent på; vi går ind i det her arrangement med åbne øjne og en tro på, at det rigtigt – at der ligger mange øretæver og venter, før vi vil få anerkendelse for det og rosen for det, vi laver; det vil nok tage lidt tid.

Derfor kan jeg ikke lade være med i dag også at sige, at vi jo har efterladt en hel masse problemstillinger på slagmarken, som er ret betydelige, når man skal se det her med et samlet overblik.

Og jeg kan godt påstå: Jeg har ikke noget samlet overblik over alt det her, for der ligger som sagt nogle ting på slagmarken: kraftværkernes åbningsbalance, den præcise udformning af det grønne certifikatmarked, hvad benchmarking'en – altså målingen på netelskaber og transmissionsselskaber – præcis skal bero på.

Der ligger også nogle skattesager, vil jeg sige til ministeren, med bagudvirkende kraft over for kraftværkerne og for den sags skyld netelskaber, som jeg synes skal afklares.

Derfor har vi jo også måttet diskutere jura i denne her forbindelse. Og vi har fået et notat fra Justitsministeriet, og vi har siddet og kigget på et notat, som også sammenligner situationen fra 1976, hvor den første elforsyningslov blev vedtaget 1. januar 1977, om, hvad det er, vi gør, og hvad for nogle øvelser vi gør, og hvilken form for juridisk baggrund vi gør det på.

Og der vil jeg godt sige, at da vi så skulle prøve at få en uvildig til at kigge på det, så kneb det jo altså lidt, idet Kammeradvokaten tilsyneladende har været med hele tiden, så det svar, vi har fået fra Kammeradvokaten, kan vi

sådan set ikke rigtig bruge til så forfærdelig meget. Så vi har kun Justitsministeriets notat og ministerens lettelses suk, da han så notatet.

Jeg vil godt sige, at som fair spiller i det her forlig er vi ikke helt tilfredse med den juridiske belysning af den selskabsregulering m.v., som den her øvelse indebærer. Og derfor vil jeg godt bede om, at ministeren her fra talerstolen kan garantere os, at det, vi her laver, ikke er i strid med grundloven.

Vi kan ikke leve med, at vi skal ud i at fejre grundlovens 150-års-jubilæum, samtidig med at nogen berettiget eller uberettiget kan sætte store spørgsmålstegn ved, hvorvidt vi holder os inden for grundlovens § 73.

Så jeg vil bede ministeren om her fra talerstolen at sige til både forligspartierne og selvfølgelig også til de øvrige partier, at det, vi her laver, ingenlunde er i strid med grundloven, og at vi ikke fjerner eller tager ejendomsretten fra nuværende ejere. Det er nogle ting, vi ligesom skal have helt på plads, for at vi stille og roligt kan komme videre i processen.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
Jeg synes, det er rigtigt af hr. Hansen-Nord at bringe det spørgsmål ind på nuværende tidspunkt.

Juraen i denne her sag har været gransket meget, meget nøje. Vi har brugt – som hr. Hansen-Nord sagde det – Kammeradvokaten i alle faser af arbejdet med udformningen af lovgivningen netop for at sikre os uafhængig rådgivning, ikke bare til glæde for regeringen, men også til glæde for forligspartierne.

Det omstridte punkt vedrører netop det, som hr. Hansen-Nord har været inde på, nemlig spørgsmålet om den omregulering eller præcisering af ejendomsforholdene i sektoren.

Der er efter min bedste overbevisning efter at have læst et fuldstændig utvetydigt responsum fra Justitsministeriet og efter en viden om, at ikke bare har vore regnedygtige jurister, men også Kammeradvokaten deltaget i arbejdet, ikke skygge af tvivl om, at der ikke er et grundlovsproblem i relation til den reform her. Så den garanti kan jeg give. Efter min bedste overbevisning, med alt, hvad jeg ved, og med alt, hvad der er gjort, er der ikke noget problem. Jeg mener endda, at vi ikke engang er i nærheden af en gråzone i det her spørgsmål; men det er jo ikke det samme, som at jeg kan give en garanti for, at der ikke er nogen, der vil anlægge sag mod staten.

Det kan vi ikke, og jeg vil altså advare hr. Hansen-Nord mod at blive bange for sin egen skygge. Vi har truffet nogle afgørelser, vi vil have et frit marked, hvor der skal konkurreres på, hvem der er dygtigst, og ikke hvem der kan tage store værdier med sig i bagagen og have en fordel frem for andre. Det er det afgørende, og det er der nogen der ikke bryder sig om, for den konkurrence er behård, det ved vi. Med de priser, der på markedet, og med det pres, der er på markedet, er jeg ikke et sekund i tvivl om, at det er vanskelige forhold, som vores virksomheder skal ud under.

Jeg tror, at megen af den uro, vi mærker nu, som jo står i en stærk kontrast til den positive modtagelse, reformen fik, da den kom, hænger sammen med, at det gradvis er gået op for aktørerne, som hr. Hansen-Nord kalder dem, hvor vanskelige forhold de egentlig får på dette konkurrencemarked.

Det, vi kan gøre, er ikke at bidrage til alt det her juristeri – undskyld udtrykket, men det er realiteterne, vi skal snakke om – det er at sørge for, at de virksomheder, der skal ud i en konkurrencesituation, får ordentlige startvilkår, hvad enten det er produktions- eller handelsvirksomhed. Det er det, vi skal koncentrere os om.

Jeg skal nok svare på de øvrige spørgsmål, men det var vigtigt for mig at få sagt her, at efter min bedste overbevisning er der ikke problemer i relation til det juridiske. Og jeg har prøvet at læse det responsum, som danske elværkers forening har afgivet, og med al ære og respekt: Det har ikke forstyrret min nattesøvn.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg skal takke hr. Peter Hansen-Nord for den ædruelige tale og ønske til lykke med det flotte resultat.

Jeg vil gerne have, at hr. Peter Hansen-Nord så også kan bekræfte, netop fordi han har haft en så kølig og nøgtern adgang til de her handlinger, om det ikke er korrekt opfattet, at man nu uhindret kan forøge CO₂-udledningen ved stigende efterspørgsel. Er det ikke korrekt opfattet, at man uhindret kan handle sig til et bedre miljø? Altså, at der ikke i forligskredsen er blevet drøftet ligesom et kriterium, er blevet drøftet, at noget sådant ikke skulle kunne lade sig gøre, men at der er uhindret adgang.

Endelig det sidste: Hr. Peter Hansen-Nord taler om forsyningspligten. Her vil jeg gerne

have, om hr. Peter Hansen-Nord kunne fortælle lidt mere om, hvordan og hvornår han ønsker, at den skal komme ud i fuld konkurrence, og om det i givet fald har været noget, der også har været drøftet i forligskredsen.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Ja, jeg må sige, at jeg bliver noget forbavset, når jeg hører hr. Peter Hansen-Nords tale, for hr. Peter Hansen-Nord siger, at det er også så forfærdeligt med alle de her bemyndigelser, men jeg vil bede så mindeligt om, at vi i Energiudvalget bliver inddraget i alle disse 40 bemyndigelser og udformning af disse.

Så siger hr. Peter Hansen-Nord, at der intet overblik er, og så remses der en hel række ting op, der intet overblik er over. Nå jeg have lov til at spørge hr. Peter Hansen-Nord, om ikke vi i den forbindelse må sige, at Lovkvalitetsudvalget har gjort sit arbejde forgæves?

Hvis denne lovgivning skal køre igennem på de præmisser, som hr. Peter Hansen-Nord har udtalt her fra talerstolen, og som vi alle sammen kan læse os til i høringssvaret, så vil jeg have lov til at sige, at så har dette udvalg levet forgæves. Lad os dog lade dette overslag overvintre – eller oversomme, må jeg hellere sige for at være på den sikre side, så det kan lade sig gøre.

Jeg ved godt, at grunden er, at man skal have de her penge væk fra statskassen og ned på elforbrugernes regning med hensyn til tilskud til vedvarende energi. Det er dér, den store anstødssten er. Det skal hastes igennem for at få milliarderne væk fra statskassen.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at vi skal bibeholde balancen i reformen, og at tingene er skåret skarpt ud i pap i forbindelse med lovgivningen er vel naturligt nok, så man ligesom opretholder den balance, vi er blevet enige om.

Men jeg forstår ikke rigtigt, at vi ikke skulle have lyttet til aktørerne på banen, for jeg mener faktisk, at vi har haft en livlig kontakt med alle aktører inden for området, og som miljø- og energiministeren sagde, fik reformen jo sådan set en god og positiv modtagelse; men det er rigtigt, som den tidligere svenske finansminister Kjell-Olof Feldt sagde engang, nemlig at dramaet jo ligger i detaljen. Derfor vil jeg da si-

ge, at vi er meget indstillet på den dialog hen over bordet. Socialdemokratiet møder gerne op og snakker med alle og enhver, der vil snakke med os. Vi står til rådighed nat og dag for at få klaret de her ting.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg er enig med hr. Peter Hansen-Nord i, at det er vigtigt at få samlet eventuelle løse ender op, og det er også vigtigt, at vi i de kommende dage giver os tid til at se en ekstra gang på de kritiske høringssvar, som er indleveret til de forskellige lovforslag.

Jeg kan nok ikke undlade at gøre en bemærkning til den sammenligning, som hr. Peter Hansen-Nord gjorde til PET-sagen, hvor regeringen og statsministeren har lovet at vende enhver sten. Jeg synes ikke ligefrem, at det er modellen at gøre det efter, for så bliver der vist ikke vendt ret mange sten og vist heller ikke med Venstres hjælp, hvis jeg sådan husker den sag ret, men det er så en anden sag.

Jeg vil godt sige, at jeg er enig i det synspunkt, at det er vigtigt, at vi nu prøver at kigge endnu en gang på høringssvarene som sådan.

Jeg har et konkret spørgsmål til hr. Peter Hansen-Nord i forbindelse med den også principielle debat om handelen med CO₂-kvoter, som hr. Hansen-Nord og Venstre lægger så meget vægt på, og som vi også fra Kristeligt Folkepartis side gerne vil fremme. Er hr. Peter Hansen-Nord alligevel ikke på det punkt enig i – hvor gerne han end ønsker, at miljø- og energiministeren rejser rundt i hele verden for at fremme også den sag – at vi mangler nogle grundlæggende mekanismer, nogle Kyoto-mekanismer, der kan sikre, at vi kan drive en CO₂-kvotehandel på nogle betingelser, hvor der ikke er nogle lande, der kan springe over, hvor gærdet er lavest, fordi vi ikke rigtig har opfundet bogholderisystemet endnu?

Det synes jeg godt jeg vil høre hr. Peter Hansen-Nords kommentar til, for det mangler i den sammenhæng, når hr. Hansen-Nord slår så meget på handelen med CO₂-kvoter.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Til hr. Søren Kolstrup: Det var noget med et ædrueligt indlæg. Det er jeg da glad for hr. Søren Kolstrup har konstateret at Venstres ordfører er ædruelig. Tak for det.

Vedrørende udledning af CO₂ så ligger det jo i aftalen – jeg kan tage hr. Jann Sjursen med i det her også – og alle kender jo aftalen, kvoteopdelingen, hvor man får sat nogle rammer. Man kan være tilfreds med mængden eller ej; det har været diskuteret meget, den skal selvfølgelig kunne handles, den skal kunne handles internt imellem danske kraftværker i første omgang.

Det, der ligger i Kyotomekanismerne, er jo, at alle APEC I-lande, som jo har en høj industriel grad, kan finde sammen og aftale disse »clean development mechanisms«, som de hedder på godt dansk. Når de her aftaler er på plads, så kan man jo komme i gang i et større marked. Det er klart, at markedet ikke er tilfredsstillende stort nu, men jeg kan ikke se noget problem i, at man fra ministerens side meget hurtigt kan gå i krig med det nordiske marked, meget hurtigt kan gå i krig med det, vi kalder Baltic Ringområdet, og få implementeret og lavet nogle øvelser på disse mekanismer. Det kan vi gøre.

Det kan godt være, at noget går galt i starten og noget kikser. Det må vi tage, som det er, men øvelsen skal i gang. Hvis ikke øvelsen kommer i gang, sker der ikke noget, og der sker heller ingen udvikling. Ingen bliver klogere, og vi sidder bare og snakker om det samme hele tiden. Så øvelsen skal i gang, sagt til vores minister og også til hr. Jann Sjursen. Ingen tvivl om det. Det kommer også til at fungere på sigt, og det skal ikke være varm luft, vi skal sidde og handle om. Det er vi også enige om.

Til fru Aase D. Madsen: Jamen jeg ved ikke, om jeg er mere ærlig end så mange andre. Jeg tror, at alle har den samme fornemmelse, også forligspartierne, at det her er et så stort kompleks af ting og teknikaliteter, vi er gået ind i, at det er meget, meget svært for enkeltpersoner. Jeg tror ikke, at der er fem eller ti her i Danmark, der har overblikket over, hvad det er, der sker; men igen må jeg jo så sige, som jeg sagde før: Vi skal jo i gang, vi må komme i gang, og så må vi kunne rette ind og dirigere toget i den retning, vi ønsker det skal køre. Det er bare det, som jeg vil sikre mig at alle forligspartier også er indstillet på.

Det, vi ser her, er jo en overføring af en del af aftalen, som ligger i fem lovforslag. Det er forholdsvis konkret. Jeg siger bare igen: Mange bemyndigelser og måske lige skarpt nok formuleret i forhold til min måde at ville formulere mig på.

Lovkvaliteten er i de fem lovforslag for så vidt god nok, den er omfattende, og der er mange bemyndigelser, det kan så blive problemet. Om det er et lov kvalitetsudvalg, eller hvad det er – jeg kalder det Udvalget for Forretningssordenen – er sådan set også ligegyldigt.

Jeg brugte udtrykket fra statsministeren – det er ikke for at blande PET-sagen ind i det her – om, at enhver sten skal vendes. Det er jeg stadig væk opsat på. Om jeg så skal bruge for meget af min sommerferie på det, så skal hver en sten vendes, og alle skal have en chance, og vi skal i en dialog med dem, der bliver berørt af det her, og vi skal finde nogle ordentlige løsninger på det.

Så blev der spurgt om forsyningspligtselskaber af hr. Søren Kolstrup. Jamen forsyningspligtselskaber kan godt på sigt komme ud i en konkurrencesituation. Vi starter med, at det er et appendiks – kan man sige – til de eksisterende eldistributionsvirksomheder, hvor netselskaberne skal udskille en særlig enhed i et forsyningspligtselskab, og det ligger så, hvor det ligger. På sigt kan man udmærket forestille sig, at de forsyningspligtselskaber og deres ydelser – hvis de overlever overhovedet i markedet, hvis ikke handelen overtager det hele – på et tidspunkt kommer ud i et licitationsmarked.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Ja, det er jo en rigtig bemærkning, som hr. Peter Hansen-Nord nu sagde: at der kun er få mennesker i Danmark, der har det fulde overblik. Men får det så ikke de røde blinklys til at lyse og alarmklokkerne til at ringe ganske alvorligt?

Jeg vil da her gerne sige, at jeg ved, at i Retsudvalget har der her for nylig været en sag om isolationsfængsling, og her var et flertal i udvalget uden om ministeren tilsyneladende for, at man bad ministeren om at tage forslaget tilbage og lade det oversomme, fordi det var så kompliceret.

Kan vi dog ikke få sådan en ordening her med hensyn til energireformen? F.eks. er det jo ikke demokratisk, når man sender sådan et forslag ud til høring med få dages varsel. Jeg ser, at ministeren får sådan lidt opstød af en eller anden slags og ryster på hovedet, men det mener nu altså de involverede parter, og jeg giver de involverede parter ret. Når de mener sådan, er det så ikke deres demokratiske ret, at vi gør det om igen på baggrund af alle de mange urimeligheder, der ligger i det her forslag?

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg siger tak til fru Aase D. Madsen for lejligheden til at komme på talerstolen igen, for jeg fik ikke gjort nok ud af juraen, som jeg afsluttede mit indlæg med. Jeg anser stadig væk juraen for at være et ganske betydeligt emne i behandlingen af de her forslag, også når vi skal videre i forhandlingerne.

Nu må jeg sige, at Justitsministeriet jo er en del af regeringen, og jeg har også med stor interesse læst deres responsum, og jeg har også set de supplerende kommentarer fra Kammeradvokaten. Jeg må stadig væk sige, at jeg ikke er tilfredsstillet med det, der foreligger. Jeg ønsker, og jeg vil, at vi nu går i gang med en række supplerende spørgsmål på det juridiske område, og jeg vil have fuldstændig sikkerhed for, at vi ikke skal ind i et 150-års-jubilæumsår for den danske grundlov og have en sag, som ikke ligger for klart.

Ministerens bedste overbevisning er ikke tilstrækkelig for mig. Jeg har ikke fået ministeren til helt klart at sige til mig: Dette er ikke i strid med grundloven, Peter Hansen-Nord, vi kræver ikke nogen eksisterende ejendomsret.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Den garanti vil jeg gerne give, og jeg tror, at hr. Hansen-Nord simpelt hen ikke kender måden, som man arbejder på i det lovforberedende arbejde, hvis han tror, at vi eksempelvis fra Miljø- og Energiministeriet kan diktere det svar, der kommer fra Justitsministeriet.

Vi blev af forligspartierne bedt om at få et notat, og jeg tror, at folk, der har været med i lovforberedende arbejde, vil give mig ret i, at det er sjældent, man får en så klar, så utvetydig udtalelse. Det er den, jeg holder mig til, og derfor kan jeg besvare hr. Hansen-Nords spørgsmål bekræftende.

Der er efter regeringens opfattelse ikke tale om brud på grundloven eller indgreb i ejendomsretten her. Der er tale om en regulering af ejendomsretten, hvor man ikke tager fra de nuværende ejere, og denne regulering er klart inden for rammerne af grundlovens bestemmelser.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Netop spørgsmålet om forholdet til grundloven og forbrugernes situation, forbrugernes indre værdier i hele elsektoren er et centralt spørgs-

mål. Jeg er meget tilfreds med, at der er lavet en vurdering fra Justitsministeriets og fra Kammeradvokatens side, og at miljø- og energiministeren i dag fastslår, hvordan forholdet er: at der ikke kan rejses nogen tvivl. Sådan skal det naturligvis være.

Når jeg så hører hr. Peter Hansen-Nord her i dag, kan jeg være meget i tvivl, hvilket ærinde hr. Peter Hansen-Nord egentlig er ude i. Det lyder lidt for mig, som om hr. Peter Hansen-Nord taler med to tunger pakket godt ind i den store bekymring for, at der ikke gøres noget for, at der ikke sker noget i forhold til grundloven. Det ville være dejligt at høre helt præcist, om det reelt er det forhold.

Selvfølger skal Folketinget ikke foretage sig noget ulovligt eller noget, der kan krænke grundloven osv., men jeg hører lidt et eller andet sted, at det også handler om noget andet, som er stærkt fremført fra elværkernes side.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Jeg vil gerne spørge hr. Peter Hansen-Nord, om det efter hr. Peter Hansen-Nords mening er sådan, at vi med det her lovforslag afskærer nogle parter fra at indbringe nogle sager for domstolene, for så vil jeg mene, at vi var i ude problemer. Jeg kan ikke se, at det overhovedet er med i lovforslagene her.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Kort til fru Dorit Myltoft, mens jeg husker det, for jeg fik ikke skrevet det ned, vil jeg gerne sige, at problemstillingen her jo er den regulering, der foregår i lovforslagene, og problemet opstår ved tredjebehandlinger, hvor der skal trykkes på den grønne knap. Så skal de her ting være helt afklaret, for de, der trykker på den grønne knap på det tidspunkt, tager et medansvar.

Derfor: Jeg har ikke en stor juridisk ekspertise, andet end at jeg følger med i, hvad der kommer af forskellige indgangsvinkler, og så kan man kritisere mig for, at jeg kommer i tvivl, men det er jo så min ret. Jeg er i tvivl. Uden at være juridisk ekspert, hvilket jeg absolut ikke er og aldrig nogen sinde bliver og heller ikke skal være, skal jeg bare sikre mig og ikke mindst i det år, vi står i. Det skal vi jo altid, det er jo ikke nær det, men det ser politisk mærkværdigt ud, hvis man med rette kan føre en grundlovssag på det her.

Jeg må stadig væk sige til fru Anni Svanholt, at der er ikke to tunger, der taler, i det her. Det er et oprindeligt ønske om at få det her helt på plads, og jeg vil da mene, at SF alt andet lige må have en tilsvarende interesse i, at det juridiske er helt på plads.

Frank Dahlgaard (KF):

Det er glædeligt, at et stort flertal af partier og et stort flertal i Folketinget har kunnet enes om denne her reform på elområdet, som jo lægger helt nye linjer for fremtiden på elforsyningen.

Nu bliver det fri prisdannelse. Det bliver et frit marked. Inden udgangen af år 2002 kan alle frit vælge elleverandør, ikke bare de store industrivirksomheder, men også helt ned til den enkelte forbruger, og det kommer til at foregå i et tempo, som er hurtigere, end nogen af os havde forestillet os for bare et halvt år siden. Det er Det Konservative Folkeparti selvfølgelig særdeles tilfreds med.

Reformen indebærer, at den hidtidige – lad os bare sige det – planøkonomi afløses af fri konkurrence. Det gamle prisdannelsesprincip, hvile-i-sig-selv, og det, at man lagde omkostningerne oven på hinanden og regnede sig frem til en pris, forsvinder, og vi får en fri prisdannelse, sådan som vi heldigvis har det på de fleste andre områder i den danske økonomi. Det får vi også her. Det er en god ting.

Vi får dermed øget konkurrence, der giver rationaliseringsgevinster, som sammen med lavere producentpriser fra elværkerne i sig selv vil føre til billigere elektricitet. Så er der ting med afgifter, som peger den anden vej. Det ved jeg godt. Men alt i alt bliver tingene nu produceret og distribueret mere effektivt og omkostningsbevidst. Sådan er kapitalismen, og det er en af de helt væsentlige og gode ting ved den.

Vi får et elledningsnet, som bliver uafhængigt og frit tilgængeligt for alle. Sådan skal det være. Det er Det Konservative Folkeparti selvfølgelig også tilfreds med. Og vi får et uafhængigt energitilsyn. Og så undgår vi beskatning af de påståede store milliardformuer i form af en eller anden engangsskat, som man diskuterede så meget i efteråret. Det er helt fint.

Vi får et grønt marked for el med konkurrence inden for dette marked, som betyder, at de mere økonomisk effektive producenter inden for miljøområdet overlever og de andre ikke gør det. Så også på dette grønne marked bliver der konkurrence i løbet af nogle år. Det er en god ting. Og statens tilskud til vedvarende

energi, vindmøller m.v. falder væk og erstattes af, at det kommer oven i prisen. Det finder vi også er godt.

Vi finder det også godt, at aftalen løber til 2003, og at parterne derefter står frit. Det er ikke bare ud fra nogle politiske betragtninger, men fordi vi nu kommer ud i en fri konkurrence, hvor vi selvfølgelig ikke præcis kan sige, hvad der sker. Det kan være, at der sker et eller andet, hvor vi – måske et meget bredt flertal i Folketinget – siger, at det var ikke det, vi havde forestillet os, og så kan vi justere.

Vi får så også disse kvoter, begrænsninger på elproduktionen med CO₂-kvoter. Det er jo ikke den del af aftalen, som vi er allermost begejstrede for fra konservativ side, men den er dog udformet på en måde, som vi finder, vi og branchen kan leve med, for den er fleksibel, og det er også et nøgleord for nutiden og fremtiden.

Så helt overordnet og grundlæggende er Det Konservative Folkeparti glad for det her, og vi er helt klart med i forliget. Hvordan kunne vi være andet, når det drejer sig om liberalisering, fri prisdannelse og den fornuftige måde at køre økonomi på?

Vi er også tilfredse med, at energi- og miljøministeren for ganske nylig – kan jeg forstå – gennem Nordisk Ministerråd har spillet ud med et initiativ om at ville skabe et marked, først og fremmest inden for Norden, de nordiske lande, med en handel med CO₂-kvoter, og jeg vil da gerne bede ministeren bekræfte det og måske fortælle lidt udbyggende om, hvad der ligger i det. Det finder vi et godt initiativ.

Det er naturligt at tage udgangspunkt i Norden, som er langt fremme med liberalisering. Vi er vel egentlig det af de 5 nordiske lande, der er længst tilbage eller er kommet sidst med, men vi finder, at det er en god start, og det skal så gå videre inden for EU og så brede sig. Her kan vi være foregangsland, og det er fint.

Men så må jeg sige, ligesom også Venstres ordfører har gjort det, at der er nogle problemer i det her. Det er jo et meget stort lov- og sagskompleks, og det er kompliceret. Der har været rejst indvendinger fra elbranchens side om, at eksisterende virksomheder ikke får de samme gode muligheder som nye aktører på markedet, og det vil vi gerne have undersøgt nærmere, for det vil jo i givet fald ikke være en fri og lige konkurrence, sådan som det skal være, også efter reglerne inden for EU om det indre marked;

altså fri og lige konkurrence, konkurrence på lige vilkår.

Der forestår til efteråret det store arbejde med at finde ud af helt konkret, hvad elværkernes økonomiske forpligtelser er, altså spørgsmålet om åbningsbalancerne. Vi skal også have løst problemet endeligt omkring vindmøllerne, hvor situationen er den i branchen, at det opfattes, som om der fra nu af og frem til årsskiftet i overgangsfasen er endnu strammere betingelser, end der vil være derefter, altså når reformen træder i kraft. Det har da ikke været meningen med det hele, og dér tror jeg, at vi har en fælles interesse i at få løst de problemer.

Så må jeg på linje med, hvad Venstres ordfører gjorde gældende, sige, at der jo er rejst anføgtelser om lovgivningen her i forhold til grundloven og grundlovens § 73. Det er den, der siger noget om ekspropriation. Der er rejst spørgsmål om, hvorvidt lovgivningen indeholder begrænsninger i råderetten, som altså går ind i ejendomsretten, og der har vi fået et, jeg ved ikke, om det hedder responsum, men et notat fra Justitsministeriets Lovafdeling, der siger, at det må anses for at være i orden og inden for grundlovens rammer, og vi har bedt om at få den sag lidt mere uddybet.

Så har vi fået et notat fra Kammeradvokaten, som siger, at det her vil han helst ikke vurdere, for han har faktisk været ganske meget med i arbejdet og rådgivet Justitsministeriet, og hvis han skal til at vurdere resultatet af sin egen rådgivning, så er han i virkeligheden inhabil. Jeg ved ikke, om han direkte bruger ordet inhabil, men det er det, der ligger i det.

Vi er fra konservativ side bekymrede for det her. Vi ønsker ikke at medvirke til en lovgivning, som kan kritiseres for at være i strid med grundloven.

Og vi husker endnu en minister fra denne regering eller fra hr. Poul Nyrup Rasmussens regering – det var så før valget – nemlig undervisningsministeren, der også stod på denne tallerstol, ligesom miljø- og energiministeren gør det nu, og sagde, at han følte helt klart og var overbevist om, at det var inden for grundlovens rammer. Det var omkring Tvindsagen. Men det var det ikke. Der kom en domstolsprøvelse. Den gik til Højesteret, og en enig Højesteret underkendte den.

Den situation har vi i Det Konservative Folkeparti ikke lyst til at blive bragt i; derfor ønsker vi, at der på en eller anden måde kommer en tredjepartsvurdering af lovforslaget om,

hvorvidt det rummer grundlovsstridige formuleringer. Og Kammeradvokaten er ikke habil i den sag. Her står vi fuldstændig på linje med de bekymringer, som Venstres ordfører har gjort gældende. Og vi har jo alle sammen i Folketinget en interesse i, at de her ting bliver belyst ordentligt, sådan at vi kan trykke på de grønne knapper, i hvert fald os i forligspartierne, med et sikkert grundlag for, at dette her juridisk er i orden i forhold til grundloven.

Vi vil også understrege behovet for fra konservativ side, at vi nu ganske hurtigt får åbnet op for og får liberaliseret på en anden del af energimarkedet, nemlig gasmarkedet, hvilket jo bl.a. vil være en fordel for elværkerne, som jo i stigende omfang heldigvis bruger gas som brændsel. De skal også have muligheden for gevinsterne ved fri konkurrence på det område.

Så har vi noteret os, at der er en forståelse for, at der kan justeres i lovforslagene hen ad vejen, måske nu her i de næste uger, og at der også i givet fald kan ses på tingene til efteråret, hvis det skulle vise sig, at der er nogle ting, som vi ikke har fået gjort ordentligt.

Så med disse bemærkninger er vi selvfølgelig positivt indstillet over for lovforslagene, men der er nogle ting, der skal på plads først.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg ved ikke, om jeg skal forstå hr. Frank Dahlgaards sidste bemærkning om, at vi kan tage tingene op og se på dem til efteråret, sådan, at hr. Frank Dahlgaard så vil opgive, at der bliver vedtaget noget som helst her før sommerferien. Det må man da så håbe, men det kan jeg jo nok ikke håbe for meget på, vel?

Så talte hr. Frank Dahlgaard om fri og lige konkurrence, og det var jo herligt. Det indebar dette lovforslag jo. Ja, det er da meget muligt på visse områder, men det foregår altså ikke på hele elområdet, for det er jo sådan, at det er en meget lille del af el'en, der er fri. Der er jo et meget stort aftag af tvang i energireformen, idet man tvinger industri og alle aftagere af el til at aftage en større og større del af vedvarende energi, og det er jo den grønne el.

Jeg vil da gerne spørge hr. Frank Dahlgaard: Hvor mange procent bliver der efterhånden tilbage til at konkurrere frit på, efterhånden som vi får mere og mere vedvarende el, og det ligger jo i aftalen: mere og mere vedvarende el og mindre på det frie marked?

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Fri konkurrence er godt. Fri konkurrence er godt i almindelighed. Fri konkurrence er godt på det grønne marked, siger hr. Frank Dahlgaard.

Skal det forstås sådan, at hvis den fri konkurrence ikke kan indfri den fastsatte målsætning for vedvarende energi, så har elreformens aftaleparter sagt: Det er bare ærgerligt, det er der ikke noget at gøre ved?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Hr. Frank Dahlgaard nævnte det med vindmøllerne, at der er opstået nogen usikkerhed hos vindmølleindustrien og vindmølleejerne, og det er jo dybt beklageligt. Men jeg var meget tilfreds med det, hr. Frank Dahlgaard sagde, at den usikkerhed skal selvfølgelig ryddes af vejen. Det ville jo være rart, at det her i dag meget klart bliver slået fast, hvordan forståelsen er, at det er sådan, som det hele tiden har været, at selvfølgelig er overgangsordningen sådan, at vindmøllerne skal være sikret i 10 år på 43 øre og heraf jo 60 øre for et vist antal fuldlasttimer.

Jeg håber, at hr. Frank Dahlgaard her kan bekræfte, at det er altså det, der hele tiden har ligget i aftalen, for det er utrolig vigtigt, at det nu meget klart bliver sagt til industrien, at sådan er det, så der ikke sker det, at det hele går i stå. Det ville jo være ganske forfærdeligt.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Ja, jeg kan tage fat, hvor fru Anni Svanholt slap. Jeg vil gerne bede hr. Frank Dahlgaard bekræfte, at Det Konservative Folkeparti ligesom Socialdemokratiet går ind for en god overgangsordning, som omfatter 1999-vindmøller, og som omfatter de vindmøller, der er stillet op i de senere år, sådan at de kan være sikre på ikke at blive gidsler i et eller andet spil, og sådan at vindmølleindustrien som den vigtige eksportindustri, den er i Danmark, fortsat kan udvikle sig og også få nogle nye møller op her i 1999.

Det har jo bogstavelig talt ikke været meningen, at man ville lave en god overgangsordning, og at den så er dårligere end både det, der ligger forud, og det, der ligger i fremtiden. Så det vil jeg gerne bede om.

Så vil jeg godt spørge hr. Frank Dahlgaard: Når Justitsministeriet efter rådgivning fra

Kammeradvokaten siger, at her er der ikke tale om ekspropriation, hvem skal så vurdere Justitsministeriets vurdering? Hvad kan da være mere uafhængigt end vores Justitsministerium?

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Fru Aase D. Madsen spørger om det her med fri konkurrence, at det er der jo ikke så meget af, og det bliver jo tvangsafslag af grøn, dyr elektricitetsstrøm alt sammen, og det er vel nok forfærdeligt, altså det, som der ligger i spørgsmålet.

Så galt er det jo ikke. Altså der ligger jo i aftalen, at der er en forpligtelse, der skal bevæge sig op i aftaleperioden til, at 20 pct. af strømmen skal være grøn strøm – altså en femtedel. Det står klart i aftalen, og der er endda en lille smule slack i det; altså hvis ikke kapaciteten kan følge med, så kan den ikke følge med. Men altså 20 pct. – så er der dog 80 pct. af god, konventionel og fornuftig og på mange måder også miljørigtig strøm tilbage. Det er vi da godt tilfredse med som Konservative.

Til hr. Søren Kolstrup og hans ironiske spørgsmål omkring fri konkurrence: Ja, vi synes fra konservativ side, at det er det rigtige. Det er jo det, der giver den velstand i Danmark, og som også kommer hr. Søren Kolstrup og hans forvirrede vælgere til gode, uden at de er klar over det. Men jeg kan kun sige det samme som til fru Aase D. Madsen: Aftalen er klar; det er op til 20 pct. af den grønne strøm, som der er forpligtelse til at aftage.

Fru Anni Svanholt fra SF hæfter sig ved vindmølleejernes usikkerhed, og jeg vil kun sige, at vi har en fælles forpligtelse til at rydde denne her usikkerhed af vejen. Det er også derfor, at vi ikke skal lade hele lovgivningen ligge og sejle længere end til grundlovsdag, altså det er de kommende uger, det her kører ind på. Men jeg vil ikke her og nu sige lige præcis hvordan.

Men det har aldrig været hensigten, at vindmøllejerne skulle være dårligere stillet nu i denne periode og så frem til 1. januar år 2000. Det har det ikke. Det Konservative Folkeparti er ikke vindmøllehadere, men vi er lidt skeptiske – som over for så meget andet.

Til hr. Martin Glerup: Ja, jeg må også sige, vi skal have en ordentlig overgangsordning for vindmøllerne. Og omkring det grundlovsansægtelige vil jeg sige: Justitsministeriets vurde-

ring finder vi ikke er nok, og Kammeradvokaten har erklæret sig selv for inhabil. Så må vi på anden måde finde frem til – og det er en naturlig forpligtelse for regeringen – en uafhængig tredjepart, instans eller person, som kan vurdere dette grundlovsproblem. Og det begynder jo at haste, så jeg går ud fra, at den sag kommer i orden, når to af de store forligspartier ønsker det.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Ja, det var med henblik på andelen af vedvarende energi.

Jeg ved udmærket godt, at den kun – kun i gåseøjne – som hr. Frank Dahlgaard siger, er på 20 pct. Men elektricitetsaftagerne er jo ikke én stor grå masse. Der er jo store aftagere og små aftagere. Og det er de store erhvervsaftagere, der er dybt bekymret over, at de skal op på at aftage 20 pct. af deres el, der er op til tre gange så dyr som den almindelige el, de kan købe på det frie marked. Det er det, der er humlen ved det, vil jeg sige til hr. Frank Dahlgaard.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Til hr. Frank Dahlgaard: Jeg har såmænd blot det mål i dag at finde ud af, hvad der står i aftalen, og ikke sådan et videre løfterigt formål. Det tillader situationen desværre ikke.

Altså, hvis de aftalte mekanismer ikke kan indfri målet om 20 pct. vedvarende energi, har man så bundet sig til blandt forligsparterne at finde nye styringsinstrumenter, eller ligger der så i aftalen: Det er der bare ikke noget at gøre ved?

Altså hvad er stærkest, midlerne eller målet? Og det er jo det springende punkt i den her debat.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Frank Dahlgaard var lidt bekymret over, hvorvidt grundloven er overholdt, og det kan jeg da godt forstå. For senest har Folketinget jo været bragt i den meget, meget uheldige situation, at til trods for at Justitsministeriets Lovafdeling, til trods for at ministeren havde lovet, at alt var i den bedste orden, så har Højesteret underkendt den såkaldte Tvindlov.

Og i den forbindelse blev det jo klart slået fast, at i det øjeblik, folketingsmedlemmerne, 179, trykker på knappen, så har vi et selvstæn-

digt ansvar for også at sørge for, at det, vi vedtager, er grundlovsmedholdeligt.

Så derfor må jeg spørge hr. Frank Dahlgaard: Er det ikke sådan, at med Tvindsagen i baghovedet har Folketinget en særlig pligt til at sørge for, at når man rejser tvivl om det grundlovsmedholdelige i ellovgivningen, så må vi, inden vi går til tredjebehandlingen, have det undersøgt ordentligt, så vi ikke til efteråret skal tage sagen op igen, fordi den måske er blevet underkendt i Højesteret?

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg vil gerne spørge hr. Frank Dahlgaard:

Når man nu sidder i forligsforhandlinger – og CD brød jo af til sidst på grund af CO₂-kvoterne, som hr. Frank Dahlgaard ved – så får jeg en fornemmelse på det sidste af, at det mere ligner et spil poker.

For hvis man mener alvorligt, at overgangsordningen for vindmøller havde en intention i de forhandlinger, og man så, som jeg opfatter det, faktisk har et teknisk problem, når man går hen og udformer lovforslaget, så ville det være smukt, om man gik ud og konstaterede over for en branche, over for hundrede tusinde vindmølleejere, over for en eksport, over for nogle arbejdspladser, at det skal vi have afklaret nu, så det ikke stopper, så det ikke vælter.

Jeg vil også gerne spørge hr. Frank Dahlgaard: Når man går ind i et forlig med 20 pct. som målet i år 2003, bør man så ikke samtidig være optaget af, om instrumenterne til at nå det holder, i stedet for at sige: Det må vi se, om det holder?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg forstår heller ikke, at hr. Frank Dahlgaard i den grad tøver med at komme med et meget klart budskab til vindmølleindustrien og alle de vindmølleinteresserede, dem, der har ansøgninger inde hos kommunerne, og som går og overvejer, om de nu skal købe en vindmølle og gå ind i det arbejde.

Jamen hr. Frank Dahlgaard, der kan ikke være nogen tvivl hos De Konservative, og er der overhovedet ikke den mindste tvivl, så ville det jo altså være dejligt, hvis der kom et klart, klart budskab her, som kan berolige den industri, som jeg også går ud fra at hr. Frank Dahlgaard er bekymret for.

Altså en vindmølleindustri, som er førende på verdensplan, er jo meget sårbar over for, at hjemmemarkedet sådan lige går et ordentligt dyk ned. Det er jo igen og igen fremhævet fra industriens side, at et godt hjemmemarked er en væsentlig forudsætning for, at man også kan have en eksport.

Så hr. Frank Dahlgaard, endnu en gang, kan vi ikke få en klar udmelding, klar tale her i dag?

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg vil gerne rose De Konservative, fordi de har samme opfattelse som alle andre partier minus et enkelt parti angående vindmølleproblematikken, og jeg vil gerne spørge ministeren om hans vurdering af, hvad der blev aftalt med hensyn til de her overgangsordninger.

Så vil jeg ydermere gerne spørge: Hvem skal vurdere Justitsministeriets Lovafdelings vurdering, der er blevet til på grundlag af Kammeradvokatens rådgivning? Hvem her i Danmark skal vurdere, om den klare udtalelse er grundlovsstridig? Det vil jeg gerne have et klart svar på. Skal det være et advokatfirma, eller hvad skal det være? Vi må have et forslag, hvis man ikke har tillid til den højeste retsinstans her i landet.

Og jeg vil godt sige, at der er jo en verden til forskel på den vurdering, der lå i forbindelsen med Tvindsagen, og så den her sag. Så det er en skrækkampagne ud over enhver grænse.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg skal nok svare på alle de spørgsmål, der er stillet, også spørgsmålet om vindkraft siden hen, men det er vigtigt for mig at slå dette med grundloven fast.

Vi har i denne sag gjort os al mulig tænkelig umage med at sørge for, at det her er velbelyst. Inden vi indgik aftale, mens vi lavede lovforslagene, da det hele var færdigt, bad forligspartierne os om at indhente et notat fra Justitsministeriet. Jeg tror, at det var hr. Jann Sjørnsen, der var inde på, at det i sig selv er usædvanligt, at man får, og endda så hurtigt og så kontant, et notat fra Justitsministeriet. Det fik man, og så spurgte man Kammeradvokaten. Så gav han den oplysning, at han har været med som rådgiver, hvad der yderligere er en garanti for, at det her er arbejdet godt og grundigt igennem.

Så bliver det sagt: Ja, men hvad med Tvindloven? Den blev jo underkendt. Må jeg minde om, at vi har haft en grundlovsmedholdelig-

hedsprøvelsesret for Højesteret i al den tid, vi har haft forfatning. Adskillige sager har været prøvet for Højesteret i den forbindelse. I hele det tidsrum er der vedtaget tusindvis af love, bogstavelig talt tusindvis af love, baseret på Justitsministeriets rådgivning under skiftende ministres og skiftende regerings ansvar. Kun én, kun én af alle de mange love, er blevet tilsidesat af Højesteret.

Det siger noget om kvaliteten af den rådgivning, også den forsigtighed, som Justitsministeriet normalt lægger for dagen i sin rådgivning. I andre lande, hvor en tilsvarende prøvelsesret findes for Højesteret, er det ikke undtagelsen, men reglen, at love tilsidesættes som forfatningsstridige. Må jeg minde om f.eks. det amerikanske system, hvor det er, jeg vil ikke sige fast praksis, men meget almindeligt, at love bliver tilsidesat. Ser man på andre lande, eksempelvis Frankrig eller Tyskland, så er noget tilsvarende gældende. I Danmark har der kun været ét eneste eksempel; jeg er lige ved at sige, at det er undtagelsen, der bekræfter reglen.

Det bør også være sådan, når der er en grundlovsprøvelsesret, at der i ekstreme situationer kan opstå en tilsidesættelse af loven. Ellers var det jo helt meningsløst at have en prøvelsesret. Og som fru Svanholt her understregede – jeg tror, det var fru Svanholt, der understregede det – afskæres ingen jo fra at prøve sin sag ved domstolen, ingen bliver forhindret i at køre denne sag; om det er klogt eller ej, det må man selv vurdere. Men der er ingen, der afskæres fra at få prøvet sin sag.

Jeg vil sige som min klare holdning til Folketinget, at jeg er ikke i tvivl; regeringen er ikke i tvivl om, at dette klart holder sig inden for rammerne af grundloven. Grundloven siger ikke, at man ikke må regulere ejendomsretten. Ejendomsretten regulerer vi hver dag i vores lovgivning. Al vor miljølovgivning er i en vis forstand generel regulering af ejendomsretten. Færdselsloven er en regulering af ejendomsretten for os bilejere. Landbrugslovgivning er regulering af ejendomsretten; det landbrugsforlig, vi netop har indgået, er en regulering også på det område. Hele vores aktieselskabslovgivning, hele vores næringslovgivning er en generel regulering af rammerne for ejendomsretten.

Det, vi gør her i elreformen, er, at vi går ind og regulerer. Ikke på den måde, at vi tager noget fra nogen, det er de samme ejere før som efter, men da vi ændrer reguleringen, er vi selvfølgelig også nødt til at træffe beslutninger på

det her felt. Der er opbygget betydelige værdier i kraft af hvile i sig selv-princippet. Nu fjerner vi hvile i sig selv-princippet; så er det selvfølgelig vigtigt, at lovgivningsmagten forholder sig til, hvordan de værdier skal placeres, ikke ved at man tager dem fra ejerne, men til de rammer, der skal gælde for dem, og det sker helt generelt for alle elselskaber.

Det er det, der ligger i loven her; for mig er der overhovedet ikke nogen tvivl, og jeg synes, det er ubehageligt, hvis forligspartierne har tvivl. Så må vi mødes blandt forligspartierne og diskutere det her spørgsmål igennem.

Nu har jeg givet en klar garanti her fra Folketingets talerstol. Så må i hvert fald forligspartiernes tale forstumme, når det drejer sig om det her spørgsmål. Så må de partier, der står uden for aftalen, selvfølgelig kunne stille alle de kritiske spørgsmål, de må undervejs i Folketinget, og jeg skal gerne bidrage til, at enhver sten vendes – jeg tror, det var hr. Hansen-Nords citat; det stammer nu ikke fra statsministeren, men fra hr. Uffe Ellemann-Jensen, der i en anden sag talte om, at enhver sten skulle vendes.

Vi vil belyse alle spørgsmål, man måtte have, men jeg synes ikke, det er rimeligt, når jeg har givet en klar garanti på et meget solidt grundlag, at man så fra forligspartiernes side her i Folketingssalen skal rejse tvivl om grundlovsmedholdeligheden af det her.

Det er regeringens ansvar, det, der er sket, og går man ind i aftalen, så er man selvfølgelig medansvarlig, men det er til syvende og sidst regeringens ansvar, det, der er sket, og det påtager jeg mig 100 pct.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg er da glad for, at ministeren siger, at det er os andre, der så må stå uden for elreformen – foreløbig i hvert fald.

Der må stilles kritiske spørgsmål. Det kan jeg love ministeren, det er allerede blevet gjort. De blev skudt af i går.

Med hensyn til hele det spørgsmål – for det er jo også lidt NESAs, vi taler om i den her forbindelse – der vil jeg da gerne spørge Venstre og De Konservative: Nu har de jo været inde i et forlig, hvor de virkelig har haft indflydelse. De har jo før, Venstre og De Konservative, annonceret, at når de fik indflydelse, ville de afskaffe lex NESAs-loven. Her er der jo ingen tvivl om, at ministeren meget, meget gerne så et

breddt forlig, så dér har man jo haft indflydelse til at afskaffe denne lex NESA-lov.

Det kan jeg ikke se står nogen steder. Har man opgivet det spørgsmål, eller skal vi vente, til der kommer en ny regering, hvor Dansk Folkeparti får indflydelse? Hvad har man gjort ved den sag?

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Til hr. Søren Kolstrup, hr. Ebbe Kalnæs og fru Anni Svanholt, som alle stillede spørgsmål omkring det her med vindmøllerne og den usikre situation: Ja, det er den. Sådan opfattes den, og det er et problem. Jeg rejste det selv i min ordførertale, og den usikkerhed skal vi skaffe af vejen. Dette er forhandlingsstof, dette finder vi ud af inden for forligspartiernes kreds, og det kan jo ske rimelig hurtigt.

Det er, hvad jeg vil sige om den sag. Jeg har tilkendegivet en god vilje til at løse det problem fra mit partis side. Sådan er det.

Så er der grundlovssagen, som hr. Kim Behne rejste og bl.a. spurgte om – hr. Martin Glerup og ministeren også. Det er et problem. Selv om det kun er én ud af utallige love, der er blevet underkendt af Højesteret, er realiteten vel den, at nu har Højesteret fundet ud af, at den skal gå ind og være aktiv her. Statsretseksperter har indtil for ganske nylig anset det for at være en teoretisk mulighed, Højesteret havde, at gå ind og være forfatningsdomstol. Det ved vi nu er en anden situation, så der er en anden praksis fremover.

Så kunne man selvfølgelig sige: Herregud, vi har Højesteret, vi kan bare vedtage hvad som helst, for så kan Højesteret underkende det, og så er grundloven reddet alligevel. Det er ikke sådan, vi ser på det fra konservativ side. Vi har ikke lyst til at vedtage love, som er anfægtede som værende i strid med grundloven.

Vi fik jo ministerens tilsagn om, at der skulle ses på den her sag, og at Kammeradvokaten ville vurdere det, der var kommet fra justitsministeren. Så kommer Kammeradvokaten med en tilbagemelding, som siger: Beklaget, det har jeg ikke lyst til. Det vil jeg ikke, for jeg har været involveret i det, Justitsministeriet har lavet; jeg er inhabil. Og så står vi dér og kan ikke bruge det, og så må vi bruge noget andet.

Så spørger hr. Martin Glerup: Hvem skal så vurdere det? Ja, det ved jeg ikke, det skal ikke være mig, jeg er ikke jurist. Det skal vel være nogle uafhængige juridiske eksperter, der har

forstand på grundloven, der har forstand på lovgivning og helst også den type lovgivning, det drejer sig om her.

Men det er ikke nok for os, at en minister siger, at det her det er klart inden for grundlovens rammer. Jamen hvis det er det, hvad er så problemet? Så lad os da få det konfirmeret af en uafhængig juridisk instans.

Omkring spørgsmålet om vedvarende energi vil jeg bare sige, at der er de dér 20 pct.-mål, og hvis man ikke kan udbygge den vedvarende energikapacitet i samme takt, ja, så kan man ikke helt nå målet. Der er indbygget noget i vores aftale, der siger noget om det, men man kommer i hvert fald tæt på, og vi er enige om, at det skal bygges ud til de dér 20 pct. eller meget tæt på, hvis man ikke kan få kapaciteten med.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Fru Anni Svanholt i ordførerrækken.

Anni Svanholt (SF):

Man kan vist godt sige, at det har været et meget dramatisk år for miljø- og energipolitikken, det år, der snart er gået. Det har jo faktisk været en kamp mellem det grønne og det sorte og indimellem en meget dramatisk kamp. Og vi har jo også kunnet se, at miljø- og energiministeren ofte har befundet sig i dramaets centrum i kampen for de grønne synspunkter, og jeg vil gerne benytte denne lejlighed i dag til at sige: Til lykke med resultatet, med, at der blev meget mere grønt ud af denne kamp end af det sorte, og at det var de grønne synspunkter, der sejrede.

Når vi i dag står med nogle konkrete lovforslag, så er det efter SF's opfattelse også et resultat af et arbejde, som går i den rigtige retning, hvor vi kommer i retning af en mere grøn energipolitik. Men jeg vil også ved denne lejlighed lige minde om, at vi jo altså som danskere stadig væk er dem, der sender næsten 12 t CO₂ ud hver især.

Vi har selvfølgelig i forhold til det internationale samfund derfor en særlig forpligtelse til at gå foran og holde os for øje, at det er os, der skal gøre noget. Vi i den rige verden skal sørge for, at vi får bragt vores CO₂-udslip ned. Vi har en særlig forpligtelse her, og vi synes i SF, at vi passende kan bruge den sorte samvittighed til at gøre det til en aktiv katalysator for den grønne udvikling, den grønne omstilling. Vi mener også, det er utrolig vigtigt, at vi i miljø- og energipolitikken hele tiden har visio-

nen for øje: Hvor skal vi hen? Og vi mener, at vi skal have en bæredygtig energiudvikling, for at vi kan gøre noget effektivt mod de truende klimaproblemer.

Så ved denne lejlighed synes jeg også godt, jeg lige vil nævne, at der var nogle i 1976, nemlig Organisationen til Oplysning om Atomkraft og Organisationen for Vedvarende Energi, der lavede en skitse til en alternativ energiplan. Det var græsrodderne, der dengang gjorde op med atomkraften og havde en vision om noget ganske andet. Og det var jo godt.

I dag kan vi nok more os over, hvad det var, handelsministeren sagde til Folketingets Energipolitiske Udvalg den 13. juli 1976. Jeg vil godt citere det svar. Af svaret fremgår det, »at man ikke finder det muligt i en alternativ plan at gå ind for en øget anvendelse af naturgas til erstatning for uran. Ligeledes finder man det ikke forsvarligt at indarbejde en forøgelse af udnyttelsen af de vedvarende energikilder (sol og vind). . . « – og der *stod* »sol og vind m.v.« i en parentes – ». . . i forhold til den oprindelige energiplan.«

I dag ved vi heldigvis, at den alternative plan blev et effektivt modstykke til atomkraftpolitikken, og vi kan glæde os over, at vi aldrig fik atomkraft, men derimod sol og vind og desværre også den kulkraft, som i dag er årsagen til det store CO₂-udslip.

Vi kan sige, at den vision har været ledestjernen i arbejdet, og vi er også nogle, der aktivt har brugt den i det politiske arbejde. Visionen er til dels blevet virkelighed. Det er vigtigt at have en vision, men det er også nødvendigt at arbejde med virkeligheden, og det var naturligvis baggrunden for, at SF syntes det var vigtigt at gå ind i forhandlingerne om den kommende elreform. Vi gjorde det med det klare formål at sikre forbrugerejet og miljømålene gennem en grøn omstilling af elsektoren, og dermed mener vi, at vi skal have energibesparelser, energi-effektivitet og udbygge med vedvarende energi og afvikling af kulkraften. Det skal være det centrale i en omstillingsproces.

Vi synes, at det, der nu foreligger her til behandling i dag, netop går et skridt i den retning, men vi vil også holde fast ved, at Danmark har forpligtet sig til en CO₂-reduktion på 20 pct. år 2005, og der må overhovedet ikke være den mindste tvivl om, at det fortsat er det, man konkret arbejder for at få gennemført, plus de internationale miljøforpligtelser.

Men vi er naturligvis optaget af, at der bliver taget nogle konkrete skridt, sådan at vi virkelig kan gøre noget ved det der CO₂-udslip, og det synes vi, at CO₂-kvoterne er og bliver et vigtigt redskab. Vi mener, at vi med det redskab får knækket CO₂-kurven, og vi får også nu den grønne omstilling, hvor den grønne el kommer til at fortrænge den sorte el, for vi skal jo alle sammen – og alle sammen vil sige den almindelige forbruger, industrien, landbruget, handel og service – købe mere og mere grøn strøm. Så det er jo indlysende, at den grønne strøm vil fortrænge den sorte strøm.

Vi synes, det er et godt konkret mål at sige 20 pct. vedvarende energi med udgangen af 2003, og det betyder selvfølgelig så, at vi skal have gang i opstilling af møllerne. Vi skal stadig væk have vindmøller på land og også fuld gang i havmølleprojekterne. Der kan jeg da glæde mig over, at det jo ser ud til, at projektet ved Middelgrunden kan blive det første egentlige havmølleprojekt her ud for København. Det bliver et flot vartegn for København og kan jo blive et godt og fint udstillingsvindue, hvor Danmark kan vise, hvad vi nu kan med hensyn til vedvarende energi fra møllerne.

Vi må ikke tabe pusten med indsatsen for vedvarende energi, og det er vigtigt, at der ikke bliver skabt nogen som helst tvivl om, hvordan overgangsordningerne skal være. Vi skal naturligvis videre med nye teknologier og med dem, der allerede er på vej. Der er også mulighed for med den lovgivning, der foreligger her, at der kan komme særlige demonstrations- og udviklingsprogrammer for miljøvenlige elproduktionsmetoder osv., og vi ser meget gerne, at vi nu f.eks. tager effektivt fat på at få et flot solcelleprogram. Vi ved jo, at hollænderne allerede har et utrolig flot program. Hvorfor skal vi holde os tilbage? Vi skal også være i front med nye teknologier og ikke bare hvile på laurbærene og sige: Møllerne går jo godt. Vi behøver ikke bekymre os om andet. Nej, lad os nu sørge for at komme videre og videre, så vi kan blive førende på verdensmarkedet, også måske med ny teknologi. Vi får en egentlig energisparelov, og det er vi utrolig glade for i SF. Det er vigtigt, at der kommer meget mere fokus på energibesparelser.

Noget andet centralt, som vi hele tiden har været meget optaget af, er jo, at det såkaldte forbrugereje kan videreføres under de nye vilkår, at det er forbrugerne, der ejer ledninger og værker, og at der ikke er den mindste tvivl om

det. Det er jo netop det, der også har været inde i debatten. Vi tror, ja, vi ved, at der er mange, der har haft øje på de værdier, f.eks. en finansminister, der kunne have lyst til at få penge i kassen, og nu ser det ud til, at der er nogle andre, som er ude efter værdierne. Men det skal bare slås fast, at det er forbrugerne, som har betalt det hele, at det er forbrugernes indre værdier, og det skal vi sørge for at det vedbliver at være.

Det blev en kontrolleret og reguleret markedsåbning, og der er taget hensyn til den almindelige forbruger. Det er vi tilfredse med, og vi har arbejdet for, at den almindelige forbruger ikke behøver at tænke på markedet og på at skulle forholde sig til en masse forskellige tilbud. Nej, de, der vil det, kan jo gøre det, og andre, som vil bruge livet til noget andet end studere tilbud fra elverdenen, kan så gøre det og være sikre på, at de har nogle til at købe fordelagtigt ind for sig.

Vi synes alt i alt, at det er et vigtigt skridt mod en bæredygtig udvikling, der bliver taget med denne nye lovgivning, som vi gerne bakkere op. Så ved vi jo alle, at der er en videre proces, noget, der skal arbejdes videre med i forhold til kraftværkernes åbningsbalance, energispareloven skal udformes osv. Det tager vi fat på, og vi medvirker selvfølgelig aktivt i lovbehandlingen og vil naturligvis også gerne se på de høringssvar og de synspunkter, der måtte komme.

Naturligvis støtter SF lovkomplekset her.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Man bliver jo forbløffet. Nu hører vi her, at denne elreform ifølge fru Anni Svanholt skulle være syntesen på det arbejde, der er gjort i energibevægelsen siden 1970'erne. Fru Anni Svanholt henviste til kampen mod atomkraft.

Hvad er det, der bliver mulighed for med denne her elreform? Jeg må bede fru Anni Svanholt bekræfte, at der nu bliver mulighed for at importere a-kraft. Jeg må bede fru Anni Svanholt bekræfte, at de europæiske atomkraftværker virkelig er konkurrencedygtige. Jeg må bede fru Anni Svanholt bekræfte, at a-kraftindustrien i Europa er blevet i mere og mere godt humør, efter at fru Anni Svanholt og SF har givet deres bidrag til, at nyliberalismen skulle feje yderligere hen over elmarkedet i EU. Skal vi ikke lige være bare en lille smule ædruelige? Det var det ene.

Det andet: Fru Anni Svanholt er i den grad blevet forelsket i de her CO₂-mekanismer, der er. Kan fru Anni Svanholt forklare mig, hvorfor der i lov om CO₂-kvoter for elproduktion, § 4, står, at de små elproducenter er ganske undtaget fra CO₂-reguleringen? Er det ikke korrekt forstået?

Endelig det sidste: Er det ikke korrekt forstået, at fru Anni Svanholt, der for et øjeblik siden bønfalet og bønfalet den konservative ordfører om dog at komme med glædens budskab til vindmøllerne, ikke fik det glædens budskab?

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Fru Svanholt sagde før, at vi ikke skulle tabe pusten med hensyn til udbygningen af den vedvarende energi. Nej, de, som taber pusten, er dem, der skal betale regningen, og de er ved at tabe pusten nu.

Ifølge den nye elreform her skal tilskuddet til vedvarende energi flyttes direkte over på forbrugers elregning. Mener fru Svanholt ikke, at den type afgift vender den tunge ende nedad? F.eks. har en familie med flere børn jo et stort elforbrug. De bliver nu pålagt de kæmpeudgifter til vedvarende el, som skal stige til 1,3 mia. kr. i år 2002.

Det er en stor byrde. Pusten skal nok blive tabt i de små hjem ude omkring.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlggaard (KF):

Fru Anni Svanholt sagde i sin ordførertale, at nu blev elmarkedet grønt, hvor det før havde været sort. Ja, og grønt er den konservative partifarve, så jeg er fuldstændig enig med fru Anni Svanholt. Det er rigtigt, at det sorte planøkonomisk dirigerede betonagtige system har vi nu forladt til fordel for det grønne liberale med fri prisøkonomi.

Kan fru Anni Svanholt også bekræfte, at vi da i mange, mange år indimellem har importeret atomkraftstrøm fra et velfungerende atomkraftværk, som vi kan se her fra kysten, nemlig Barsebäckovre i Sverige, og at det producerer strøm uden CO₂-udslip og uden forurening?

Fru Anni Svanholt sagde jo selv, at det havde vi sagt nej til herhjemme. Fra konservativ side mener vi også, det var rigtigt, når der var den bekymring for atomkraft i befolkningen, som der var. Men prisen har jo altså været kulkræfter baseret el, som jo giver problemer med miljøet,

som man ikke havde haft med atomkraftværkerne.

Kan fru Anni Svanholt bekræfte det?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg tror, jeg må starte med at berolige hr. Søren Kolstrup. Ingen grund til at være så ophidset, vil jeg sige til hr. Søren Kolstrup.

Med hensyn til atomkraften tror jeg, vi kan være enige om, at det var godt, der blev sagt nej dengang. Desværre har det jo indimellem været sådan, at vi ikke har kunnet undgå at få atomkraftstrøm i Danmark, selv om man faktisk ikke kan se forskel på strømmen, når den kommer ud af stikkontakten. Det er jo den virkelighed, der er.

Nu er muligheden der for, at vi får bevis på al vedvarende energi. Nu kan vi jo se, og producenterne af vedvarende energi skal bevise, at de producerer vedvarende energi, og jeg håber da, at Enhedslisten kan være meget tilfreds med, at vi får et kolossalt gennembrud for al den vedvarende energi, i og med at der er en forpligtelse til at købe den, det har der aldrig tidligere været.

Dermed kan vi jo også dokumentere, at en stigende andel er vedvarende energi, og dertil kommer jo, som hr. Søren Kolstrup også godt ved, at den prioriterede strøm fra den vedvarende energi har en fortrinsstilling frem for den sorte strøm, kulstrømmen. Det blev jo allerede fastlagt i lovgivningen i 1996, men det kunne Enhedslisten jo altså desværre ikke støtte dengang.

Sådan er det, og det vil så sige, at der ikke er plads til ret meget konkurrence. Det er der så også nogle, der har fundet ud af og kritiserer nok den borgerlige fløj for, at der ikke er så meget at konkurrere med, og at der altså ikke er plads til a-kraftstrøm.

Med hensyn til vindmøllerne håber jeg da, at hr. Søren Kolstrup er enig i, at det er utrolig vigtigt, at der holdes gang i møllerne, og at vi ved fælles hjælp skal sikre, at vi får den vedvarende energi, som er så nødvendig netop for at undgå atomkraft og forurenende energi.

Jeg må vist vende tilbage, for jeg kan ikke nå at svare på det hele.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Det er jo da interessant, at fru Anni Svanholt mener, at vi kunne gøre noget ved fælles hjælp,

efter at jeg kun har fået en kold skulder nu her i et halvt til et helt år fra fru Anni Svanholt, der absolut ville gå hånd i hånd med nyliberalisterne. Det er dog rørende. Men det er da fint, vil jeg sige til fru Anni Svanholt. Jeg vil da gerne have at vide, hvornår vi skal mødes og hjælpe danske vindmølleejere. Skal vi aftale et møde nu? Henrivende.

Tilbage til det alvorlige: Fru Anni Svanholt taler om, at vi nu får mulighed for at vælge prioriteret strøm. Men er det ikke korrekt, at man samtidig på enestående måde åbner for svindel og humbug, når vi får VE-beviserne, ved, at der nu gives mulighed for, at et firma kan reklamere med »køb grønt hos os«, samtidig med at den strøm, det rent faktisk har, er kommet fra affaldsforbrændingen i syd eller fra atomkraftværker?

Som der står i EU's egne papirer: »Således modsvarer de fysiske strømme ikke nødvendigvis de faktiske køb«. VE-beviser er en butik for sig, og en anden butik for sig er de fysiske strømme, og dermed har vi jo så for alvor ved hjælp af fru Anni Svanholt åbnet for svindel og humbug.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg forstår udmærket, at Enhedslisten og hr. Søren Kolstrup er meget kedde af ikke at være med i det her arbejde, og det er jeg for så vidt også. Vi måtte jo bare konstatere, at Enhedslisten ikke var til noget i denne her sammenhæng, men forholdene kan jo ændre sig siden hen.

Med hensyn til VE-beviser er det jo altså sådan, at de skal købes af forsyningspligtselskaberne, som de kommer til at hedde i fremtiden, og så er der altså en dokumentation der, for der holdes kontrol med, hvor meget vedvarende energi der kommer ind via netselskaberne. Så jeg forstår ikke helt den der usikkerhed, som hr. Søren Kolstrup prøver at skabe.

Vi mener, at i fremtiden har vi meget, meget større sikkerhed for, hvad det er for en strøm, der bliver produceret og leveret. Vi håber naturligvis også, at der efterhånden bliver produceret så meget vedvarende energi, at vi har mulighed for at købe mere end det, der er forpligtelsen i dag, for vi ved jo heldigvis, at holdningen i befolkningen er, at man gerne vil købe mere og mere vedvarende energi.

Første næstformand (Birte Weiss):

Fru Aase D. Madsen som ordfører.

Aase D. Madsen (DF):

Dansk Folkeparti ser positivt på, at lovforslaget åbner mulighed for fuld markedsåbning i 2002 og større konkurrence på elmarkedet. Det med den hurtige markedsåbning er der jo visse partier herinde der har slået sig for brystet over og har sagt, at det var deres skyld. Men jeg tror nok, at alle har været realistiske nok til at indse, at med de naboer, vi har, de store elleverandører, vi har, bl.a. Norge og Sverige, der allerede har fuld markedsåbning, kunne det ikke lade sig gøre, at Danmark lå under en osteklokke i den forbindelse. Så jeg vil påstå, at den liberalisering var kommet alligevel.

Når det er sagt, er det så som så med Dansk Folkepartis tilfredshed med resten af det meget komplicerede forslag, der indeholder 106 paragraffer og ikke mindre end 40 ministerbemyndigelser, men det har vi jo snakket en hel del om. De mange løse ender, der ligger, og konsekvensberegningerne er også et stort problem, som mange af høringssvarene tager op. Derfor mener Dansk Folkeparti selvfølgelig, at forslaget skal væk fra dagsordenen, at vi skal tage det tilbage i udvalget, og at det først skal vedtages efter en grundig analyse, hvor vi har det hele på plads.

Jeg kan ikke lade være med at komme ind på, at lige fra procedurens start, og det er jo efterhånden halvandet år siden, hvor man allerede begyndte at røre på sig, for nu måtte der ske noget, har Dansk Folkeparti hele tiden sagt: Lad os dog nedsætte en energikommission netop for at undgå alle de ulykker, som ligger i lovgivningen i øjeblikket. Jeg har før sagt fra talerstolen, at som det ligger i øjeblikket, kan vi ikke være det bekendt over for den lov kvalitetskommission, som sidder. Det er hastværk, og det er specielt lastværk, som kan blive meget, meget dyrt for det danske samfund. Det er jo ikke sådan en almindelig bagerforretning, vi taler om her, det er milliarder af kroner, der står på spil.

Derfor vil jeg gerne opfordre til, at man nærlæser alle disse høringssvar. Selv om det også handler om særinteresser, ligger der i høringssvarene trods alt ekspertudtalelser, som man ikke kan sidde overhørig. Jeg frygter, når nu den videre procedure skal foregå mere eller mindre bag lukkede døre, og man hører heroppefra, at der bliver appelleret til, at bare ministeren nu vil tage os med på råd, bare vi får nok

at vide, at demokratiet altså ikke er på plads i denne procedure. Som jeg også har sagt, er høringsfristen en utopi, og jeg vil sige næsten et demokratisk brud på, hvad proceduren kan holde til. Men der er jo ikke andet at gøre, end at Dansk Folkeparti så må stille mange spørgsmål i udvalget. Vi har allerede fyret en hel masse af, og det bliver ikke færre.

Så vil jeg lige komme ind på det, der ligger i CO₂-kvoterne. Som jeg også har været inde på, spiller vi med disse CO₂-kvoter højt spil med den danske kraftværkssektor som indsats. Den sektor er utrolig økonomisk følsom, og svingninger i elprisen på bare nogle få ører betyder, at konkurrenceevnen kan ødelægges. Dansk Folkeparti vil under ingen omstændigheder være med til dette hasardspil, der kan betyde liv eller død for den danske elsektor.

Dansk Folkeparti har hidtil været førende med at satse på røgrensning osv. i de kulfyrende værker. Den forskning og den industri er efterhånden gået helt rabundus, for nu bliver der kun satset på vedvarende energi. Jeg kan ikke forstå, at man ikke tager den sag op igen, således at kraftværkerne kan overleve og også har økonomiske kræfter til at tage denne teknologiforskning op igen. Den er meget vigtig for landene østpå, der fyrer med brunkul, og vi kunne nedsætte CO₂-udslippet i Europa på en meget bedre og billigere måde og oven i købet styrke vores egen økonomi ved at eksportere også denne form for energiteknologi og ikke alene vindmøller.

Jeg kan ikke nå at gå i så mange flere detaljer med forslaget, men Dansk Folkeparti kan ikke forstå, hvorfor elreformpartierne – specielt Venstre og De Konservative – ønsker at liberalisere gennem den helt ekstreme rammestyring, der ligger i forslaget. Alene tykkelsen af forslaget gør jo, at vi kan se, der ligger en fantastisk rammestyring. Sigtet kan måske være godt nok, men de mange bemyndigelser er farlige, som jeg sagde før.

Det kan ikke lade sig gøre at se reformen i sammenhæng – det er der også mange høringssvar der siger – netop fordi der er de mange løse ender, og det kan vi ikke være tjent med.

Så vil jeg godt komme til finanslovforliget, som jo måske også er en ballast for Venstre og De Konservative, eller jeg ved ikke, om det er det modsatte, men de 2 mia. kr. gør jo, at det elprisfald, vi skulle se, i den anden ende bliver belastet med de 2 mia. kr., så det udmøntes i hvert fald ikke de første mange år. Det bliver

spist op af de mange tilskud, der skal gives, og at disse tilskud nu skal over elregningen er jo paradoksalt. Først indbetaler vi vores bidrag til statskassen, så skal de 2 mia. kr., der skal bruges til den vedvarende energi og til distributionsafgiften, flyttes direkte fra statskassen over på den enkelte elregning. Det kan være meget godt, men så er der stadig væk et hængeparti, hvis det skulle være plus/minus nul, for de penge kommer jo så ikke forbrugeren til gode i den anden ende. Man nedsætter jo ikke afgifterne samtidig, man overflytter tilskuddene til elregningen.

Jeg har set et høringssvar, der siger: Vi betaler CO₂-afgift to gange, for på vores elregning for en ganske almindelig husholdning står CO₂-afgift med så og så meget, og nu kommer der jo en CO₂-afgift igen. Det er kompliceret, men jeg vil da meget gerne grave i, om vi kommer til at betale CO₂-afgift to gange, eller hvordan søren det skal foregå. Men det er jo ikke mit problem.

Mit problem er, at når jeg ser på det finanslovsforlig, der er vedtaget, så ser jeg, at indførelse af distributionsafgiften i år 2002 begynder allerede i år 2000, og at den skal indbringe 720 mio. kr. hvert år. Men det, som bekymrer mig mere, er jo, at tilskud til vedvarende energi simpelt hen er stærkt stigende fra 1 mia. kr. i år 2000 til 1,3 mia. kr. i år 2002.

Jeg kan ikke se nogen faldende tendens. Jeg ville så gerne se en faldende tendens. Alle står jo heroppe og siger: Nu skal vi konkurrere, nu bliver det billigere, nu bliver det billigere. Jeg kan ikke med min bedste vilje se, hvordan det kan blive billigere, når man opsluger elprisnedsættelsen og tager den ind som afgifter osv.

Der er et eller andet, der mangler i filosofien om, at det kan gøres billigere. Selve elprisen for den almindelige forbruger er lillebitte. Det er jo alle disse tilskud, der vælter skuden for den almindelige familie, og det er PSO-tilskuddene til vedvarende energi, der vælter skuden for det danske erhvervsliv. Det er meget alvorligt. Der står en masse pæne ord, men jeg kan ikke se, de giver sig udslag i nogen af de tal, der ligger her på bordet. Trækker det i den rigtige retning? Er det virkelig rigtigt? Hvor er konsekvenserne? Hvordan er konsekvenserne?

Dansk Industri har spurgt og spurgt og spurgt efter konsekvensberegninger, og der er nedsat et udvalg. De har endnu ikke fået nogen konsekvensberegninger, de kan bruge. Det har de sagt så sent som i dag. Der må gøres noget.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Fru Aase D. Madsen skruer sig jo vældig højt op og taler om, at nu spiller man hasard med en hel sektor, og at det er et spørgsmål om liv eller død.

Jamen er fru Aase D. Madsen ikke klar over, at sådan er liberalismen og kapitalismen? Man kan altså dø. Hvis man ikke producerer effektivt og omkostningsbevidst nok, kommer der nogle andre og slår en ud, og så går man konkurs og nedendom og hjem. Det gælder produktionen af jordbær, gulerødder, plasticspande, betonelementer til Storebæltsbroen og andre steder, og nu kommer det altså også til at gælde produktionen af elektricitet. Liv eller død. Men det er jo det, der gør, at et samfund som det danske, som grundlæggende er baseret på fri konkurrence og nu bliver det endnu mere, er så rigt.

Er fru Aase D. Madsen ikke klar over, at sådan fungerer det altså? Det er et spørgsmål om liv eller død, og kunne vi også få den mekanisme lidt mere ind i f.eks. den offentlige sektor med mere konkurrence også dér, så kunne vi blive endnu rigere, for så kunne vi for færre skattepenge få det samme i offentlige ydelser. Liv eller død – det er vejen frem.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Nu kan det selvfølgelig være vanskeligt at tage til genmæle med alle de uhyrlige påstande, der bliver præsenteret fra fru Aase D. Madsens side, men der er alligevel et par steder, jeg kunne have lyst til at bore lidt i.

Hvordan hænger det sammen, at vedvarende energi vælter skuden for dansk erhvervsliv, når der eksporteres for ca. 10 mia. kr. dansk energiteknologi, heraf over halvdelen vindmøller, til udlandet? Vælter det dansk erhvervsliv?

Så siges det, at røgrensningsfirmaerne går fallit, de går rabundus, som det så malende blev sagt. Hvilke firmaer er gået rabundus på grund af den danske miljøpolitik inden for røgrensningsområdet? Så vidt jeg er orienteret, er det sådan, at de danske firmaer på det område klarer sig vældig godt og er meget aktive bl.a. i Østeuropa, hvor der virkelig er brug for dem. Så jeg vil gerne have en dokumentation for de påstande.

Dernæst siger EU jo i en opgørelse klart, at elektricitetsprisen for almindelige husholdninger i Danmark i de sidste 4 år faldet med 6 pct.

Hvordan kan det hænge sammen med de andre udtalelser?

Bare de tre enkle spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Ja, det er bare i forlængelse af det, som hr.

Frank Dahlgaard sagde.

Jeg forstår godt mange af de bekymringer, som fru Aase D. Madsen her står og slynger ud fra talerstolen. Vi kunne sådan set også alle sammen mere eller mindre pege på, at det kunne være problemstillinger, der skal kigges på.

Men fru Aase D. Madsen og Dansk Folkeparti må altså ligesom gøre sig klart, at hvis man vil have indflydelse på nogle ting, må man jo altså sætte sig tættere på, hvor der forhandles. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at det er en stor øvelse at gå fra et monopolmarked til et konkurrencestyret marked.

Næsten alle de spørgsmål, fru Aase D. Madsen her remser op, er jo spørgsmål, vi også har stillet os selv hele vejen igennem, og der kommer midlertidigt nogle negative effekter, som så senere bliver opvejet af nogle positive effekter.

Vi er nødt til at se frem over en horisont på et par år eller tre, før vi kan begynde at se de færdige konturer af den øvelse, vi er i gang med her.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Til hr. Peter Hansen-Nord vil jeg sige, at jeg føler mig altid så tryk i hans selskab, når vi en gang imellem får os en kop morgenkaffe. Det vil jeg sige tak for. Det gør jeg også, når hr. Peter Hansen-Nord beroliger mig osv., men jeg ville så gerne se det på skrift et eller andet sted i mine papirer. Det er det, der bekymrer mig vældig meget. Men det kan vi måske få en kop kaffe over, og så kan jeg måske blive beroliget lidt dér.

Med hensyn til hr. Martin Glerup og den store eksport af vindmøller er det jo helt fint, at vi gør det. Men vi var da til en konference sammen her for nylig, hvor vi havde energiforskning oppe, og der kunne vi da se af de papirer, vi fik i hånden, at energiforskningen med hensyn til disse røgrensningsteknologier var meget stærkt faldende. Jeg stillede et spørgsmål om det, og det blev sagt, at det var rigtigt.

Med hensyn til den frie konkurrence og kraftværker og alt dér vil jeg da have lov til at

sige til hr. Frank Dahlgaard: Ja, selvfølgelig skal der være fri konkurrence, men det kan der jo ikke. Vi har jo ikke set åbningsbalancen endnu. De får jo vindmøllepålæg og biomassepålæg og alt muligt andet. Hvordan skal de kunne slæbe den bagage på ryggen og samtidig gå ud og konkurrere?

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Jeg har forstået, at fru Aase D. Madsen tilhører et parti, der er optaget af skat ligesom flere af os andre herinde. Derfor undrer det mig, at fru Aase D. Madsen ikke kan se, at det er en lettelse, at støtten efter det her lovforslag ikke længere skal udbetales af en skattefinansieret statskasse. Jeg vil gerne spørge, om fru Aase D. Madsen vil uddybe det problem.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg vil gerne spørge fru Aase D. Madsen, om hun kan nævne bare ét dansk firma, som producerer røgrensningsudstyr, og som er gået rabundus på grund af den danske energipolitik, sådan som det blev påstået.

Første næstformand (Birte Weiss):

Vi tager som sædvanlig tre korte bemærkninger ad gangen, inden der bliver lejlighed til at svare. Så er det hr. Frank Dahlgaard.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Fru Aase D. Madsen taler om, at åbningsbalancen er uafklaret, og hvordan industrien skal kunne konkurrere, og at det hele er uafklaret. Ja, der er nogle ting, der først falder på plads hen i efteråret. Men fru Aase D. Madsen er vel klar over, at da forliget faldt på plads den 3. marts her i foråret, var der blandt dem, der hilste det velkommen, helt overordnet Dansk Industri. Nu er der nogle ting, når vi skal udmønte det konkret, som man er bekymret over, og vi går også ind, havde jeg nær sagt, på Dansk Industris side og vil have nogle ting afklaret dér. Men helt overordnet er Dansk Industri godt tilfreds med den aftale, ligesom i øvrigt fru Aase D. Madsens søsterparti, Fremskridtspartiet, hvis ordfører på det område har erklæret, at det er en rigtig god aftale. Så det er lidt mærkeligt, at fru Aase D. Madsens parti, Dansk Folkeparti, ikke er med i den her aftale.

Det er straks meget mere besynderligt, at SF er det.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg har prøvet at sige, at en af grundene til, at vi ikke er med i den aftale, er finanslovbindingerne, som Venstre og De Konservative er gået ind i. Der ligger de 2 mia. kr., som mere eller mindre har bundet og bastet Venstre og De Konservative på arme og ben til denne reform, for de skulle jo udmønte de 2 mia. kr. Det var måske hr. Anders Fogh Rasmussen, der var lidt for ivrig efter at komme med i et finanslovsforlig på den måde.

Med hensyn til det dér med rabundus sagde jeg udtrykkeligt, at kraftværkerne udvikler teknologien, fordi de har haft overskud til at kunne gøre det, og det kan kraftværkerne så ikke gøre, hvis de går rabundus. Det var dér, den lå. Jeg har ikke talt om et firma, der gik rabundus.

Jeg tror ikke, der var mere. Ellers må man spørge en gang til. Jo, det var fru Dorit Myltoft med hensyn til skatten, og at vi var bekymret for skatten. Ja, det er vi, for det bliver jo betalt det samme i skat. Eller gør der ikke? Falder skatten med det, som bliver lagt på elregningen? Det vil jeg da meget gerne høre. Så skal skatten falde med 305 mio. kr. i år og med op til 1 mia. kr. til næste år, eller hvor meget det er, det skal indbringe. Det har jeg her. Så skal den falde med 1 mia. kr. til næste år, fordi tilskud til vedvarende energi bliver pålagt elregningen, det ved fru Myltoft, og de bliver ikke tilbagebetalt af statskassen. Ergo er det en ekstra regning.

Ebbe Kalnæs (CD):

Når CD ikke er med i det samlede forlig om en elreform, skyldes det jo det, der for os er de forkætrede lokale CO₂-kvoter på de velfungerende danske elværker.

De dele af forliget, der er til første behandling, som vedrører opfyldelsen af de aftaler, der er indeholdt i finansloven, skal der ikke herske tvivl om at CD støtter. Vi har part og del i finansloven, og vi vil selvfølgelig altid være parat til at opfylde den finansiering, der selvfølgelig ligger dér.

Der er ting, som har været vigtige for os under den her proces, hvis vi sådan skal tale om lyspunkter og sejre osv. Det er jo sådan, at det for nogle måneder siden ikke var muligt bredt i det her Folketing at få en fælles forståelse for, at

al form for infrastruktur, rørledninger, net osv., skulle holdes totalt neutralt, at det var en forudsætning for en liberalisering, og ikke et nyt monopol, at man sikrede, at ikke nogen kunne overtage eller købe net med forbrugerne hængende ude i den anden ende.

Det har for CD i mange år været et ganske væsentligt punkt, som vi aldrig tidligere har kunnet få så klare meldinger på, som vi har i dag. Det glæder jeg mig over, for det er en bred, klar melding i hele det politiske danske spekter, og det er en ganske væsentlig ting, når vi er i gang med de øvelser, vi er i gang med nu.

Men dog må vi sige, som vi har sagt tidligere: Der er ingen mening i at pålægge danske elværker nogle begrænsninger, der gør, at de kan risikere at stå stille, mens et marked køber strøm fra andre elværker, der sviner langt mere. Det at få regeringen og venstrefløjen til at se miljøpolitikken i den bredere sammenhæng har været vanskeligt under de her forhandlinger, også så vanskeligt, at det ikke var muligt at ændre på det.

Det åbne marked, liberaliseringen, jamen åbningen i markedet og de virkninger, der kan være af det, er vi ganske enige i. Selvfølgelig er det EU-direktiv af 19. december 1996, der ligesom er inspirationskilden til at komme i gang, men vi er enige i det. Jeg vil gerne understrege, at det at holde de ideologiske faner så højt i markedsåbningen, at man indimellem glemmer noget af funktionsdygtigheden i den her sammenhæng, kan godt bekymre os lidt.

Der bliver talt meget ideologisk bragesnak i den her sammenhæng. Vi må indrømme, at den her sektor bliver åbnet og liberaliseret på en række områder. Vi er glade for de hjørner af det, som giver en konkurrence, der giver en effektivitet, der sørger for, at der ikke er nogle små kongedømmer, der sidder og holder fast på et system, som er for dyrt. Men meget store dele af den her sektor er rent faktisk ret stærkt reguleret, og det vil de fortsat være. Det tror jeg på mange måder også fortsat er nødvendigt. Der vil så være hjørner af det, hvor jeg nok synes, der reguleres mere, end det er rimeligt, og det går ud over funktionsdygtigheden.

Vægtningen af udgifterne i den øvelse her, altså distributionsudgifter osv. og afgifter på rør og ledninger og den slags, når man taler om de her ting, er væsentlig. Jeg vil gerne sige til dem, som taler meget om, at nu skal de stakkels forbrugere betale, og industrien skal ikke betale, at det for mig at se er noget utroligt vrøvl.

Det, der er det afgørende, er, at de store energitunge industrier er store arbejdspladser, som skal konkurrere. Den enkelte borger har ingen som helst glæde af, at industrien kilowatt for kilowatt skal betale det samme som forbrugeren. Så er forbrugernes arbejdspladser i fare; det kan jeg garantere for.

Derfor er den vægtning ganske vigtig, og det er ikke særlig vigtigt at pålægge arbejdspladserne, industrierne, virksomhederne store byrder. Forbrugeren har faktisk alt andet lige bredt set en glæde af selv at påtage sig en del af de her udgifter på et lille forbrug frem for at give industrien dem, for det tvinger netop vores beskæftigelse og arbejdspladser i knæ. Som sagt, i rusen over de ideologiske faner skal man passe lidt på, at virksomhederne også stadig væk kan virke.

Vores bekymring for elsektoren er stor. For at sige det ganske enkelt er vores grundholdning den, at det helt rigtige ville være at lade danske elværker sælge al den strøm, de kunne komme af sted med. Det ville rent miljømæssigt være en fordel, fordi de i den konkurrence, når de eksporterede det, faktisk erstattede noget, der er værre end det, danske elværker udleder, ikke alene når det gælder den mere lokale forurening med andre stoffer, men også CO₂.

Vi løber ikke fra, at vi skal have løst det her, eller den bekymring, der er for de 4-5 pct. menneskeskabt CO₂-udslip ud af det samlede CO₂-udslip, overhovedet ikke. Men vi ved jo godt, at reduktionen af CO₂ har den samme værdi, uanset om det er over Valby eller Polen eller et andet sted, og dér kommer det miljømæssige købmandskab ind, at vi ikke skal ofre kolossale summer på relativt små gevinster i Danmark, når vi i samarbejde med andre kunne nå langt mere for de samme penge.

Så vil jeg gerne sige, at når man nu sætter sig et mål, som hedder 80-20 i populær tale, 20 pct. grøn og 80 pct. sort, og går ind i et forlig om det, går jeg helt ud fra, at man også sætter sig et mål for de instrumenter, der skal nå det, og ikke skaber tvivl om dem. Jeg var jo med i de forhandlinger til det sidste, hvor så CO₂-delen fik os til at gå, og jeg er bekymret over, at man nu har skabt nogle problemer for vindmølleindustrien.

Jeg redder ikke verden med vind, det tror jeg ikke man kan, men jeg ved, hvad det er for en sektor. Jeg ved, at de i Nakskov, i Ringkøbing, i Rudkøbing – jeg kan nævne andre steder – indimellem har haft langt imellem det, de kunne

glæde sig over beskæftigelsesmæssigt. Jeg ved, der er værfter, som er i gang nu på det her beskæftigelsesområde. Jeg ved også, kan jeg sige til hr. Peter Hansen-Nord, at hos dem, der administrerer og sælger og har med det her at gøre, ligger fyresedlerne klar. De er lagt op på bordet.

Jeg kan godt forstå bekymringen hos Venstre over de stramme CO₂-kvoter, men man er jo gået i forlig om dem, og så kan det altså ikke hjælpe noget, at man skaber denne her tvivl og smadrer denne her industri. Potentialet på verdensmarkedet er kolossalt. I USA kan en dansker i dag investere i en vindmølle frit, mere sikkert, mere trygt, mere effektivt end i Danmark. Selv om de i USA ikke har afgifter på deres strøm, selv om den er hylende billig i USA, så har de perspektiver, de laver kontrakter over 25 år, betaler meget i starten, lidt til slut, men de ved, hvad vej det bærer.

Når 160 lande har pålagt hinanden at piske sig selv med CO₂-mål, så er det ikke noget, vi laver om i Danmark eller oppe på mit kontor. Så ved jeg, hvilken vej det går. Det er der også andre der ved. Skulle vi så ikke tage at benytte situationen til, når vi har markedsføringen, at tjene de penge og tage det lange perspektiv frem for det meget korte?

Det er jo problemet med det liberale og det kapitalistiske, som vi holder meget af i mange sammenhænge, at der somme tider tænkes lidt kort, og derfor er det væsentligt at få afklaret det her spørgsmål. Det er timer, vi taler om, hvis ikke vi skal smadre den her industri, så den overgangsordning bliver reel, sådan som intentionerne var i oplægget, i stedet for at lave det til et pokerspil, som smadrer det her. For det er standset, det er stoppet. Der skrives ikke noget under. De tusinder af sager, der ligger, er i klemme stort set alle sammen, og mange af dem er slet ikke solgt færdig, og der indgås ikke aftaler på nuværende tidspunkt.

Derfor er det vigtigt at få det afklaret. Jeg synes, det ville være utrolig værdigt og vigtigt at få sagt: O.k., vi melder klart ud på det her. Jeg står ikke og agiterer for, at de regler, der er for det, og betaling osv. skal være anderledes, end man har aftalt. Jeg agiterer kun for, at man får nogle ganske, ganske klare udmeldinger, så der ikke kommer den panik, som der er i systemet i øjeblikket. Det er ganske, ganske væsentligt.

Konstruktionerne i elbranchen, dvs. elværkeres mulighed for at agere i markedet, bekymrer os også meget. Jeg mener faktisk, at de

selskabskonstruktioner, der ligger, og den måde, de er bygget op på, gør, at elbranchen får ganske store vanskeligheder ved at agere i markedet. Det, at de ikke er i stand til at flytte imellem deres enkelte sektorer, sørge for, at der er kapital, det, at kapitalen ryger op i et overordnet selskab, hvor den i princippet aldrig kan komme fra igen – det gør, at de får vanskeligt ved det i det her marked. Det er jo ikke liberalt at sende vores elværker ud at skulle klare sig på et frit marked og så give dem instrumenter og vilkår, der gør, at de vil få ganske vanskeligt ved det.

Det er ikke til gavn for hverken miljø, dansk energipolitik eller danske arbejdspladser og heller ikke sund fornuft.

Som sagt støtter vi store dele af det her. Med hensyn til den del, der hedder CO₂, altså de lokale kvoter på danske elværker, som ingen mening har, melder vi fra. Det kan vi ikke stemme for.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg bliver altså noget forundret over at høre hr. Ebbe Kalnæs her tale om, at nu skal elværkerne simpelt hen bare sælge al den strøm, de overhovedet kan producere. Hvordan går det så? Det så vi jo noget om i 1996, hvor CO₂-udslippet bare sprængte alle rammer og kulbunkerne og flyveasken og det hele hobede sig op. Hr. Ebbe Kalnæs sagde, at CD ikke løber fra CO₂-målene. For mig at høre lyder det altså, som om CD for længst er løbet fra det, man sagde ja til »Energi 21«. »Energi 21« siger jo helt klart 20 pct.s CO₂-reduktion år 2005. Det blev bekræftet i »Energi 21«, og at man faktisk skulle gå videre, altså have større reduktion år 2020, år 2030. Det var det, CD talte om dengang. Nu er det åbenbart en helt anden tale.

CD skylder altså et klart svar og en klar udmelding om, hvorvidt man fuldstændig ser bort fra alle CO₂-problemer og -mål.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Det er lidt i fortsættelse af fru Anni Svanholt. Hr. Ebbe Kalnæs nævnte nemlig, at det var CD's ønske, at danske elværker kunne sælge meget mere el, fordi dansk elproduktion er renere. Men et større salg er afhængigt af, at der er et købevilligt marked. Jeg vil gerne spørge, om hr. Ebbe Kalnæs har formodninger om, at Danmarks nærmeste naboer står i kø for at få

lov til at købe danskproduceret el. Det er min opfattelse, at vore sydlige naboer ønsker at beskytte deres egen elproduktion. Derfor er der for mig større perspektiv i dansk eksport af renere teknologi.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jamen der kan jo være megen sympati for det, som hr. Ebbe Kalnæs fra CD her siger, og det lyder jo rigtigt, og der er en masse lødige, gode standpunkter. Men hænger det overhovedet sammen? Med den ene hånd vil CD køre los med kul. Vi har dog lavet en ordning, sådan at det kan man også godt få lov til, hvis man vil betale et lille fee på 40 kr. pr. t, hvis man overskrider sin kvote. Kan hr. Ebbe Kalnæs fortælle mig, hvad det ville betyde, hvis man gik over til svær fyringsolie, hvor man kunne halvere sit CO₂-udslip, og hvad merprisen på det ville være? Er den her problematik så forfærdelig, som CD her beskriver den? Det er det her, der giver billig strøm. Det er det, der giver konkurrencestrøm. Det er vi enige i.

Med den anden hånd står CD gudhjælpemig og siger, at det dér med vindmøller skal bare køre. Lad os bare få noget dyr strøm til industrien, alt det, den kan trække. Altså jeg mangler en sammenhæng i hele CD's strategi eller ideer både med CO₂ og dyr strøm til industrien.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Det er klart, at de tre ærede ordførere, der har været heroppe med en kort bemærkning, har nogle vanskeligheder ved at forstå sammenhængen og strategien, for ellers havde den her elreform set noget anderledes ud. Det vil jeg lige understrege. Men det, der er det afgørende i den her sammenhæng, når jeg siger: Lav noget strøm, er jo, at de danske elværker sviner noget mindre.

Hvis vi forestiller os den situation, at der ikke er vand i Norge og Sverige og vi ikke kan være med på markedet, og at ledningen sydover til Tyskland siger brunkul, så ved vi godt, alt andet lige, at vi ikke har reddet hverken noget miljø eller CO₂ eller nogen andre ting.

Vi har investeret i en effektiv kraftværksstruktur, som gør det godt, og som gør det rent. Forudsætningen for at få råd – hvad jeg mener er vigtigt – til den eksplosion på de andre markeder, der skal til for at fodre det behov, der ligger i de 160 lande, der har CO₂-mål, og for at

få mulighed for det er, at vi skal køre de to parallelle forløb. Det er det, der er strategien i det. Det er det, der er fornuften i det, og at det er fornuft, ved hr. Peter Hansen-Nord udmærket godt.

Så kan man have forskellige strategier. Jeg ved godt, at det er hr. Peter Hansen-Nords strategi, når det gælder om at lave nogle kvoter osv., som man absolut ikke holder af, at det ligger i baghovedet: Nu laver vi nogle kvoter; det er nok lige til at holde ud i en periode. Så skifter vi nok regering, og så kan vi lave det hele om.

Den slags øvelser ligger der selvfølgelig altid i et politisk spil, der er så bredt, og et politisk pokerspil, som er så bredt, og det er o.k. Jeg kan godt forstå strategien. Jeg kan godt forstå bekymringen. Jeg kan godt forstå, at man har brug for, at der også er nogle ideologiske faner i denne her sammenhæng.

Men jeg vil gerne sige, at vi løber ikke fra de CO₂-mål. Problemet er bare, at vi ikke når dem ved en lille isoleret indeklemthed, og vi må gå på banen for det her, for der er ikke fornuft i det. Vi kunne få langt, langt mere miljø for vores penge.

Når det gælder den grønne strøm, som er dyr osv., så er der altså muligheder i det her. Der sidder folk bagved i elværksverdenen, som ikke tør sige det højt, for det er ikke moderne endnu, men de ved godt, at det er det marked, der er mulighed i for Danmark. Masser af dem ved det. De har bekæmpet atomkraft i elbranchen. De har bekæmpet møller i elbranchen. Jeg ved ikke, hvad det næste er, de vil bekæmpe. Men de ved godt, at nichen er den eneste overlevelse for dem.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Det er igen med hensyn til eleksporten fra de store kraftværker. Jeg vil gerne spørge hr. Kalnæs, om det ikke er således, at der skal være en vis overkapacitet af hensyn til vindmøllerne. Blæsten går jo ikke frisk over Limfjordens vande hver dag. Ergo må der være en buffer, som kan starte maskinerne. De skal jo helst have dem kørende, for det er meget, meget omkostningskrævende at starte maskinerne. Derfor bliver der da nødt til at være en buffer, for at man kan eksportere af denne overskuds-kapacitet. Er det korrekt, eller er det forkert?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg må sige, at hr. Ebbe Kalnæs taler ikke en klar tale her i forhold til at ville fastholde CO₂-reduktionsmålene, som han har givet tilsagn om og tilsluttet sig og været helt enig i i »Energi 21«. Hvordan skal det hænge sammen? Når man på den ene side siger, at man holder målene, men alligevel ikke mener, man kan gennemføre det, fordi holdningen er, at der skal fuld damp under alle kulkedlerne, så må hr. Ebbe Kalnæs da være klar over, at det medfører et kæmpe CO₂-udslip. Det hænger altså ikke sammen. Hr. Ebbe Kalnæs må forklare nærmere, hvordan man konkret kan sikre, at CO₂-målet fastholdes, og at man tager skridt til reduktion. Det gør man gennem nogle kvoter.

Vi ved jo også godt, hvordan der er blevet peget fingre ad Danmark, fordi man har lavet et regnskab, som ikke er internationalt anerkendt. Nu bliver der CO₂-kvoter, som er kontante og konkrete, og som man kan holde fast i, så vi får den konkrete reduktion. Vi må have en forklaring fra hr. Kalnæs.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Først til fru Aase D. Madsen: Jamen det er da rigtigt, at selvfølgelig blæser det ikke lige meget altid. Og det er rigtigt, at vi ikke kan dække 100 pct., men vi kan faktisk godt få de her ting til at hænge sammen med en ret høj andel af grøn energi, vind osv. Men det kræver netop, at vi handler. Vi producerer jo en masse el, samtidig med at vi producerer varme. Vi har netop en overskudsproduktion af el i nogle sammenhænge, hvis vi gør det fornuftigt. Og forudsætningen er, at vi kan handle og eksportere, for at få den effektivitet, der skal til på det område her.

Til fru Anni Svanholt: Jamen altså, man må jo næsten ikke stille modspørgsmål, men hvis vi nu går nogle år tilbage, hvor vi udledte nogle og tredive tusind ton, da de ikke havde vand oppe nordpå, er fru Anni Svanholt så enig med mig i, at hvis man skulle købe det hos andre kraftværker sydpå, der udleder væsentlig mere end de danske, så er vi ikke nået ret langt i en bare lidt bredere sammenhæng?

De fælles mål i EU fra Kyoto – 2008, 2012 og alle de dér ting, vi har sat os for at vi gerne skulle nå – er vi helt enige i. Vi siger miljømæssigt købmandskab, og det har fru Anni Svanholt også hørt adskillige gange. Det vil

sige, at vi ikke skal bruge kolossale summer på at reducere forholdsvis lidt i Danmark, hvis vi for de samme penge kunne reducere eller kunne handle os til væsentlig større reduktioner.

Det, jeg beder om at man prøver at forstå, er, at hvis man ikke ser det her i en lidt bredere sammenhæng og i hvert fald går på banen og forsøger at kæmpe for den tanke, som er fornuftens tanke, så når man ikke ret mange mål. Så bliver det mest tro og ideologi og ikke ret meget resultat.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg bemærkede, at hr. Ebbe Kalnæs i sit svar til mig var meget bekymret, hvis nu vandbassinerne i Sverige og Norge løb tomme. Så var det meget bedre, at danske kraftværker kørte, i stedet for at man skulle bruge tyske brunkulsværker.

Har hr. Ebbe Kalnæs virkelig analyseret situationen rigtigt? Det var næsten det bedste, der kunne ske for danske kraftværker en gang imellem, at nogle af de vandbassiner kørte lidt tørre. Men tror hr. Ebbe Kalnæs så, at 4 øre pr. kWh er noget, der blokerer for, at man sætter fuld damp på de danske kedler og eksporterer til Norge og Sverige, der står og mangler på grund af, at vandbassinerne er kørt tørre? Det tror vi ikke på i Venstre.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jamen jeg er da fuldt ud enig i, at 40 kr. pr. t ikke i alle situationer bliver en hindring. Det kan blive det i nogle. Det har noget med markedsprisen at gøre. Vi ved, hvor lav den er i øjeblikket, 10-12-14 øre eller sådan noget lignende, når vi taler nordisk elbørs. Det forklarede jeg også lidt i det, jeg sagde før. Jeg er da godt klar over, at strategien i den her sammenhæng, når man fik den til at lande på 40 kr. pr. t, var, at man regner med, man kunne producere videre, og det kan jeg selvfølgelig trøste mig lidt med. Men det er altså sådan, at vi kan risikere, at danske elværker i et marked får en økonomisk belastning, der gør, at de må vige for nogle, der sviner mere. Det er det, der selvfølgelig er det ideelle synspunkt. Det er principperne i det.

Så vil jeg alligevel gerne understrege en ting: Selv om jeg er ny i det her Ting i forhold til hr. Peter Hansen-Nord, kan jeg godt huske lignen-

de situationer, hvor man er gået med til noget, fordi man nok kunne rette det senere. Det er meget lidt af det – altså tendensen, trenden i det og måden, man gør det på – jeg kan huske, at man alligevel fik lagt væsentligt om og fjernet bagefter, når først det var sat i søen.

Dorit Myltoft (RV):

I Det Radikale Venstre er vi tilfredse med aftalen på elområdet, fordi vi med den aftale har en høj grad af forsyningssikkerhed på en miljømæssigt bæredygtig måde, har fortsat udbygning af vedvarende energi og har fortsatte incitamentter til energibesparelser og energieffektivisering. I dag behandler vi så første lovpakke som en udmøntning af aftalen. Jeg vil herafter fremhæve nogle temaer i dagens lovpakke.

Vi er tilfredse med den selskabsregulering, der er foreslået, fordi vi med den får udskilt monopolområder fra de konkurrenceudsatte områder. På den måde er elsektoren bedst muligt rustet til det liberaliserede marked. Dernæst slås det fast, at der lægges vægt på fortsat udbygning af vedvarende energi, og at kraftvarme er en vigtig energikilde til prioriteret el.

I Det Radikale Venstre erkender vi, at udbygningen af vedvarende energi er afhængig af støtte. Uden støttemuligheder er der alvorlig grund til at frygte, at alle de mange engagerede og involverede mennesker vil opgive deres mange initiativer til at leve op til de politiske ønsker.

Jeg tror, at der ligger et stort potentiale i de endnu ikke udviklede teknologier, og måske kan vi også forvente helt nye og aldeles ukendte opfindelser. Men i Det Radikale Venstre er vi tilfredse med, at støtten til vedvarende energi betales over elregningen i stedet for via skattebilletten.

Det Radikale Venstre er ligeledes indstillet på at sikre gode overgangsordninger. Det ville være ulykkeligt, hvis vi så en u hensigtsmæssig mindre udbygning. Ofte bliver vi skældt ud for, at vi stiller for restriktive miljøkrav. Ikke desto mindre er det meget tydeligt og således også glædeligt, at elværkerne seriøst og konstruktiv har indstillet produktionen til at leve op til kravene. Jeg tænker f.eks. på den efterhånden effektive røgrøgrensning og på forbedringer inden for udnyttelsen af brændslerne til både el og varme. I den sammenhæng er CO₂-kvoteordningen et godt instrument, og selve modellen kan blive et godt internationalt værktøj, når de internationale mål skal nås.

I aftalen om en elreform lægges der op til en særlig lov for elbesparelser og energieffektivisering. Også den del af aftalen vil Det Radikale Venstre deltage aktivt i.

Jeg vil gerne på det her tidspunkt takke hele forligskredsen for et farverigt, energisk, konstruktivt samarbejde under ministerens ledelse. Jeg vil se frem til de fortsatte drøftelser om udmøntningen af resten af aftalen.

Første næstformand (Birte Weiss):

Hr. Søren Kolstrup enten som ordfører eller for en kort bemærkning. En kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Det Radikale Venstres ordfører har tidligere i dag talt meget pænt om renere teknologi. Det var det, vi skulle eksportere, og det var ikke altså mere elektricitet, mere strøm, ud af landet. Det er jeg enig med Det Radikale Venstres ordfører i. Det Radikale Venstres ordfører sagde også for et øjeblik siden, at hun ville se frem til de kommende nye forhandlinger, man havde i forligskredsen.

Jeg skal spørge fru Dorit Myltoft: Hvordan forholder fru Dorit Myltoft sig til forslaget til lov om CO₂-kvoter for elproduktion, § 7, hvor man netop giver ministeren fuld myndighed til at undsige CO₂-målsætningen? Der gives mulighed for, hvis der er opstået uventede ændringer i energiefterspørgslen udenlands, at se bort fra CO₂-målsætningen. Der gives mulighed for at se bort fra CO₂-målsætningen, når gassen engang slipper op, fordi man har pumpet løs af den. Æh, bæh, buh! Det behøver vi ikke længe tage os af. Hvordan vil fru Dorit Myltoft forholde sig i forhandlingerne på dette punkt?

Dorit Myltoft (RV):

Det er korrekt, at jeg tidligere nævnte, at jeg så mere perspektiv i eksport af renere teknologi. Og så lige til det helt konkrete spørgsmål om CO₂-kvoter: Den måde, som lovforslaget er og giver en model for CO₂-kvoter på, mener jeg er en god model, vi kan arbejde videre med også i international sammenhæng. Og til det præcise spørgsmål ligger der en aftale om, at alle spørgsmål kommer over til udtalelse i Energiudvalget, og det tager jeg som et godt løfte om, at vi har indflydelse på, hvad der sker hele tiden.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Skal jeg forstå fru Dorit Myltoft på den måde, at der er man altså i forligskredsen ikke bundet af hinanden, at der kan man tænke sig, at fru Dorit Myltoft og jeg kan standse i Energiudvalget, at man undsiger CO₂-målsætningen via § 7?

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Jeg kan sige til hr. Søren Kolstrup, at en af fordelene ved at være i en forligskreds er, at vi altid kan rejse spørgsmålene dér og afklare det i forligskredsen. Men når det også kan komme i Energiudvalget, betyder det, at andre partier altså også kan være med til at udtale sig. Men jeg regner med, at forligskredsen stadig væk holder sammen, når det gælder spørgsmålene.

Søren Kolstrup (EL):

Når jeg hører SF's ordfører og Det Radikale Venstres ordfører i dag, kan jeg jo ikke andet end at komme i godt humør, fordi det er rart somme tider ikke at være i nærheden af den her smudsige verden.

Der er nogle mennesker i det her samfund, der har behov for at gå i kirke, der er nogle, der har behov for somme tider at meditere, og så er der nogle, der har behov for grønne drømme. Og det forstår jeg så udmærket godt. Lad os ikke beskæftige os med de her væmmelige paragraffer, men lad os bare tænke grønt og sige det, som vi altid har sagt: Vi vil have mere vedvarende energi, og vi vil have en stram CO₂-politik.

Virkeligheden? Jeg beklager, den er en anden. Det her forslag lægger op til, at alle forbrugere fra den 1. januar 2003 skal have ret til uden begrænsning at vælge egen elleverandør. Den totale markedsåbning er besluttet, og hermed har man brudt med Danmarks syn på atomkraftstrøm, som nu frit kan importeres. Det kunne man jo også tidligere lidt, men nu kan det i hvert fald frit importeres, og der er fri adgang på alle hylder; værsgo!

SF, Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet giver med den fremlagte elreform deres bidrag til, at den skrantende atomkraft kan få en saltvandsindsprøjtning. De atomkraftværker, der er blevet fri for gæld, kan producere til en elpris, der virkelig er konkurrencedygtig, langt under de kulfyrede danske værkers pris. Lægger man hertil, at den teknologiske udvikling

har gjort det muligt at forlænge en reaktors levetid, skulle atomkraften have fået i hvert fald en lidt bedre chance for at overleve.

Vi, der har sagt utvetydigt nej til denne form for energi, har lidt et midlertidigt nederlag med denne reform. Det er den danske model med mindstepriser, der nu lægges i graven. På EU-plan har Danmark valgt side til fordel for de kræfter, der vil fremme den neoliberale model, elreformen indebærer støtte til de elmonopoler – det er jo så Preussen-Elektra – som har presset Kommissionen til elliberalisering. Disse firmaer med den store overkapacitet arbejder først og fremmest politisk, og dermed har regeringspartierne og SF og selvfølgelig de borgerlige partier vendt ryggen til alle de vindkraftorganisationer i Tyskland, der har sagt nej tak til liberaliseringen i Tyskland. Altså netop de vindkraftorganisationer, der ville fastholde mindsteprismodellen, som netop har givet Spanien, Tyskland og Danmark en førerstilling på vindkraftområdet.

Men så ved jeg godt, at så har SF og regeringspartierne jo to grønne fjer. Man siger, at der skal indføres CO₂-kvoter og grønne beviser som erstatning for såkaldte tilskud til de vedvarende energikilder. Men bag de smukke ord gemmer sig så blot en ny liberalistisk politik, fordi markedet føres ind i CO₂-politikken, og markedet føres ind i den grønne politik. Hertil kommer, at man har åbnet for en række undtagelser fra CO₂-målsætningen.

Jeg vil gerne spørge ministeren: Når det drejer sig om CO₂-kvoterne, hvordan skal man så forstå § 4 i lovforslag nr. L 235? Jeg læser det sådan, at de små elproducenter skal undtages fra CO₂-kvoterne. Er det korrekt opfattet? Og i givet fald: Hvor meget fylder de dér små elproducenter? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Jamen hvad skal man stille op med § 7? Skal den forstås sådan, at der åbnes en ladeport så bred, at man gennem den også kan undsige CO₂-målsætningen?

Så der ligger to sæt af problemer: undtagelsesbestemmelserne og den nyliberalistiske politik.

Hvis vi nu ser på CO₂-kvoterne, hvor CO₂-kvoterne indtil i dag var absolutte, og man har ført en målrettet energipolitik, som har sikret en faldende CO₂-udledning fra elproduktionen, så ændres denne politik til, at CO₂-målene blot er retningsangivende. De kan jo overskrides med en uskyldig afgift. Hvem der skal betale denne afgift, melder loven intet om. Er det fru Hansen,

der skal bøde for fremme af en dansk forureningspolitik? Eller flyttes afgiften ensidigt over på den sideløbende varmeproduktion, så det er varmeproduktionerne, der nu får smæk?

Loven er fyldt med huller. Uforbrugte kvoter kan overflyttes til det efterfølgende år. Der kan købes kvoter i udlandet, så forhøjes elværkets CO₂-kvoter, og loven tillader sågar, at såfremt der bliver en uventet stigning i efterspørgslen, som det hedder, ja, så må ministeren forhøje den samlede kvote.

Det andet problem omkring de grønne fjer er så de grønne beviser. Den succesrige danske mindsteprismodel, hvor staten har støttet elproduktionen med 27 øre for hver kilowatt, kastes på møddingen. I stedet opbygges et system med såkaldte VE-beviser. Distributionsselskaberne, der sælger strøm til kunderne, forpligtes til at købe disse VE-beviser, som udstedes til producenterne.

Men VE-beviserne skal være omsættelige, og så siger man så, at der på længere sigt skal laves et finansielt marked. Et finansielt marked for VE-beviser på EU-plan. Det vil sige – ja, jeg kan se, den socialdemokratiske ordfører nikker – at så skal udbygningen med VE-beviser altså være afhængig af en markedspris, og så skal den være afhængig af den pris, som nu tilfældigvis er på VE-beviserne.

Efter Enhedslistens vurdering vil dette nyliberalistiske makværk aldrig kunne indfri de grønne mål. Vindmølleudviklingen i Danmark vil blive bremset, måske helt stoppe, systemet vil brase sammen.

Det politiske perspektiv, vi står over for, er, at vi i den kommende tid enten kan opleve, at de såkaldt grønne partier, hr. Martin Glerup, fru Anni Svanholt, vil ydmyge sig mere og mere over for Danmarks skyggeminister, hr. Peter Hansen-Nord. Det er den ene udviklingslinje.

Den anden udviklingslinje er, at forliget vil blive sprængt i stumper og stykker. Det sidste er sandsynligt, og det er i hvert fald ønskeligt, hvis man vil grønne mål. For forudsætningen for at nå målene er jo også, at man vil midlerne.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Ja, det er jo altid rart at høre en agitator i funktion, tak for det.

Men jeg vil godt spørge, om hr. Søren Kolstrup mener, at al kraft er prioriteret el. Om hr. Kolstrup virkelig ikke er klar over, at vi

prioriterer i den her aftale, lige så vel som vi gennemførte i den, der hed lov nr. 486, at vi har Public Service Obligation, som betyder, at vi kan prioritere vindkraft, biomasse, kraftvarme under enhver form, der går forud for andre brændsler.

Og så vil jeg godt spørge, om hr. Søren Kolstrup er så betonagtig, at det er umuligt for ham at tænke sig, at man bruger et markedsbaseret system i en god sags tjeneste.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Ja, det er jo indlysende, at det jo er utroligt svært for Enhedslisten og hr. Søren Kolstrup. Altså, der er store vanskeligheder. Det virker lidt som den forsmåede bejler, som jo altså gerne vil være med og byder sig til, også her til sidst, og det er jo fint nok. Men det er jo noget med at melde sig i tide og med noget, som kan bruges til noget, for at man kommer med.

Men at Enhedslisten så også synes, at det er så negativt, det her, er jo underligt og meget uforståeligt; at Enhedslisten er blevet så sortseende et parti, så man ikke engang kan se de grønne fremskridt, der er i elreformaftalen og nu i lovgivningen, at man nærmest undsiger alle de grønne fremskridt, der er, som er fakta og ubestridelige: en energisparelov, og det store gennembrud mere og mere for den grønne strøm, at vi får prioriteret så meget strøm, så der faktisk ikke bliver ret meget tilbage af den sorte strøm, og at det bliver en grøn omstilling. Det er det, hr. Søren Kolstrup undsiger her.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

I lov nr. 486, i den eksisterende lov, ja, der er noget, der hedder prioriteret strøm. Men hvor er det, diskussionen ligger henne?

Den ligger i, hvorvidt det er muligt at frembringe den nødvendige produktion af vedvarende energi. Det er dér, vi har en diskussion, og noget andet, vi har en voldsom diskussion om, er, at det overhovedet bliver muligt, at man inviterer til, at mere og mere strøm kommer ud på rejse.

Det er dér, de to store diskussionsflader har ligget. Hvorvidt markedet kan være i en god sags tjeneste, markedskræfterne. Men den frie kapitalakkumulation kan ikke være i en god sags tjeneste. De står i direkte modsætning til grøn og social politik.

Derimod kan vi opleve det pudseløjerlige, at forudsætningen for, at en fri markedsmechanisme kan virke, er et brud med markedskræfterne. Det er den dybeste pointe i al kritik af markedskræfterne. Det er jo en spændende debat at tage.

Så omkring den forsmåede bejler. Jeg kan fortælle fru Anni Svanholt, at Enhedslisten på intet tidspunkt har misundt SF, at de har accepteret den totale markedsåbning. Den har vi ikke villet røre med en ildtang, tværtimod. Vi har ikke følt os dårligt tilpas. Vi har sagt, vi var til rigtig meget, der var bare én vare, vi ikke kunne levere. Der var én eneste vare, vi ikke kunne levere, som det hedder i SF's sprog, og det var et ja til yderligere markedsåbning. Vi sagde, og det har vi sagt mange gange både til SF og regeringen: O.k., o.k., vi har fået en markedsåbning; den er vi uenig i, men vi vil ikke være med til en overflødig markedsåbning. Det er, hvad vi har sagt hele tiden, og vi vil gerne ved først givne lejlighed yderligere fjerne den eksisterende markedsåbning. Men det er, hvad vi har sagt.

Omkring grønne fremskridt: Der er kommet en målsætning omkring 20 pct., ja. Vores påstand er: Desværre mangler midlerne.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Ja, nu skal man selvfølgelig ikke være alt for skrap ved hr. Kolstrup. Det kunne jo være, vi skulle lege sammen en anden gang.

Men jeg vil alligevel gentage mit spørgsmål, og det er, hvorvidt jeg har ret i, at a-kraft ikke er en prioriteret elkilde her i Danmark. Det var det synspunkt, hr. Søren Kolstrup ligesom forfægtede, at nu blev der frit løb for a-kraft, el osv. Men sandheden er jo, at meget af vores elproduktion er bundet til kraftvarmeværkerne, til industriel kraftvarme, til vedvarende energi, vindmøller, til biomasseanlæg osv., og det går alt sammen forud for alt andet, man kan komme med. Så derfor synes jeg, det er en lidt plat argumentation, det dér med a-kraft; den kunne jeg godt være sparet for, hr. Kolstrup.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg kan og vil gerne berolige hr. Søren Kolstrup i forhold til markedsåbningen. SF er naturligvis ikke tilhænger af en fuld og hel markedsåbning, men i sådan et forlig her, jamen der får vi jo så

noget, og andre skal også have noget. Det anerkender vi.

Men bemærk så, hr. Søren Kolstrup, at det er en meget, meget kontrolleret åbning, og det forhold, som også hr. Martin Glerup lige bragte ind, at en meget, meget stor del er prioriteret strøm, som skal afsættes, og det bliver en stigende andel. Altså bliver der ikke meget liberalisme i det, og det er jo lige præcis det, elværkerne er så vrede over i øjeblikket.

Og måske lagde hr. Søren Kolstrup også mærke til, hvad Børsen skrev lige dagen efter, at aftalen var indgået. De skrev: »Man kan til nød forstå, at SF og Auken har grund til at juble over de nye kvoter og CO₂-afgifter, som ifølge Danske Elværker sætter en effektiv begrænsning for eksport af dansk strøm. Men at V og K kan leve med højere priser, nye afgifter og elværkernes eksport begrænset til sølle 250 mio. kr. i stedet for 1 mia. kr., som er deres potentiale, er noget af en gåde. V og K skylder nu at forklare, hvad de egentlig mener med liberaliseringer.«

Det er opfattelsen af det.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Prioriteret strøm, ja. Prioriteret strøm, det er jo vedvarende energi. Men det er desværre så også biomasse. Men det er jo den måde, hvorpå man definerer det, o.k. Men så sker der jo noget andet. Jamen det kunne jo godt være, at hele verden bestod af lokalt produceret prioriteret strøm. Det er den ene del af diskussionen, ja. Men dertil kommer jo så, at der er anden strøm, ikke sandt, hr. Martin Glerup?

Men jeg kan da sagtens bekræfte, at prioriteret strøm har eksisteret siden lov nr. 486. Det er et faktum, ja, og det indeholder ikke a-kraftstrøm, nej, det er jeg udmærket orienteret om, og hr. Martin Glerup nikker. Ja, sådan er det, men desværre er al strøm ikke prioriteret strøm.

Det næste, til fru Anni Svanholt, er markedsåbningen. Jeg kan forstå, at i hvert fald den del af SF, som fru Anni Svanholt tilhører, ikke helt har overgivet sig til markedet endnu. Man beklager markedsåbningen. Men jeg må så også konstatere, at på intet tidspunkt – på intet tidspunkt – under det her forhandlingsforløb har SF ønsket at gøre brug af det grønne flertal, end ikke som en trussel over for de sorte kræfter, og det er det, der er dybt beklageligt, for derved er fru Anni Svanholts stemme heller ikke kommet

til at arbejde, og det er den tragiske del, i det politiske spil.

Kim Behnke (FP):

I forbindelse med diskussionen om, hvorvidt Danmark og også mange andre lande er klar til overgangen til det nye årtusind, fik vi overalt i samfundet anskuelighedsundervisning i, hvor vigtig el er for det moderne samfund, for vi menneskers mulighed for fortsat at kunne eksistere her på kloden.

El er blevet et af de allervigtigste omdrejningspunkter for vores hverdag, for vores erhvervsliv, for vores produktion, og derfor er det naturligvis også sådan, at Folketinget skal sørge for, at et land som Danmark har rigelig elforsyning, der kommer ud til kunderne med så lille en miljøbelastning som overhovedet mulig.

Der er vi jo i den privilegerede situation i Danmark, at vi i ganske mange år har haft og fortsat har en meget dygtig elsektor, som har sørget for, at der aldrig har været de store afbrydelser, og sørget for, at de pålæg, der er kommet fra Folketingets side, er blevet efterkommet.

Men nu skal elsektoren til at leve i en anden verden. De har nemlig ikke længere forbrugere, nu har de kunder. Elsektoren skal vænne sig til, at forbrugerne ikke er nogen, der er tilsluttet gennem monopolaftaler, men at det er kunder, der skal sikres aftaler med, hvis man fortsat vil kunne producere den el, man hidtil har gjort.

Det er mange, der har talt om, at vi nu ser afslutningen på et års arbejde med elreformen. For os at se ser vi ikke afslutningen, men vi ser begyndelsen på en helt ny æra i dansk elforsyning, og en af de vigtigste ting er efter Fremskridtspartiets opfattelse, at el nu bliver at betragte som en vare på lige fod med alt muligt andet. Som en af dem, der har været med i dansk eldebat gennem i hvert fald de sidste 12 år, kan jeg huske mangen en debat her fra Folketingets talerstol, hvor den ene politiker efter den anden har afvist, at el nogensinde ville blive en vare, der skal handles på lige fod med andre varer. Derfor kan jeg da kun glæde mig over, at det nu bliver tilfældet.

Da Danmark tilsluttede sig EU's eldirektiv, skete det med Fremskridtspartiets tilslutning. Da Folketinget vedtog lov nr. 486, skete det naturligvis også med Fremskridtspartiets tilslutning, og de lovforslag, vi har liggende foran os i dag, vil Fremskridtspartiet også stemme for. Om ikke andet, så er det jo fristende på

baggrund af Enhedslistens hr. Søren Kolstrups erklæring om, at der er tale om en nyliberal elreform. Bedre reklametale kan der vel næppe holdes for den elreform, vi nu ser foran os.

Men der er selvfølgelig også ting i elreformen, som ikke er endeligt på plads endnu. Ikke desto mindre har vi i Fremskridtspartiet valgt hele tiden at være positive, fordi vi ser det her som begyndelsen til en helt ny udvikling inden for den danske elsektor. Lige så snart forliget var indgået, erklærede vi, at vi ville støtte forliget og positivt arbejde for at få det gennemført i Folketinget som lov.

For os at se er det allervigtigste, at der nu bliver påbegyndt en markedsåbning, som betyder, at vi får monopolerne brudt op, som betyder, at alle producenter, distributører, transportører osv. og i allerhøjeste grad også slutforbrugerne skal til at tænke på en anden måde. Det vil betyde, at vi får en udvikling af elmarkedet, som vi næppe forestiller os i dag, men hvor de skridt, vi tager i dag, er de nødvendige skridt for, at den udvikling kan komme i gang.

Den aftale, der ligger, som betyder, at erhvervslivet ikke får så stor en belastning, når det gælder betaling af den såkaldte transmissionsafgift, er efter vores mening også et korrekt valg. Foruden rigelige mængder strøm til dansk erhvervsliv, ja, så vil vi meget hurtigt kunne eksportere ikke strøm, men danske arbejdspladser og produktion af andre produkter til udlandet.

Så er der den private forbruger, som i langt højere grad har mulighed for at indrette sin dagligdag sådan, at man sparer gennem fornuftig adfærd. Og der er masser af muligheder fortsat for danske forbrugere for at omstille deres dagligdag og få en mindre elregning.

Men den danske forbruger skal selvfølgelig også have mulighed for at få glæde af den elreform. Og derfor må vi fastholde det, som står i finanslovaftalen på side 23 under punkt 9, nemlig at omlægning og effektivisering af elsektoren kan sikre forbrugerne billige priser. Det må stadig væk være overskriften, og derfor må det være sådan, at når elreformen er gennemført, så har forbrugerne ikke nødvendigvis automatisk lavere priser, men de har mulighed for at få lavere priser. For vi skal have gjort forbrugerne akkurat lige så aktive, når det gælder køb af strøm, som de er, når de sidder og gennemlæser ugeaviser og tilbudsaviser og finder ud af: Hvor i byen er det i dag bedst at købe kaffe, hvor i byen er det i morgen bedst at købe

mælk og rugbrød? Der er danskerne jo eksperter i at finde ud af, hvor man får det bedste tilbud. Den samme adgang og den samme tilgang skal man nu have, når det gælder køb og forbrug af strøm.

Selve aftalen og selve elementet omkring CO₂-kvoterne er efter vores mening ikke den endelige løsning. For vi har jo ikke CO₂-kvoter på produktion og eksport af Legoklodser eller af sko eller af andre gode danske produkter. Der håber vi på, at det går godt, og når det ikke går så godt, hvad enten det så er svineproducenterne, der har problemer, eller andre, ja, så ser vi det øjeblikkelig på betalingsbalancen, og det samlede Folketing ærgrer sig over, at vi mister markedsandele.

Der skal nok en tilvænnning til, inden man betragter strøm på tilsvarende vis som Legoklodser og sko, og indtil da er det vores forventning, at det, der bliver afløser for CO₂-kvoterne, bliver det baltiske samarbejde, hvor man får en mulighed for ikke at have CO₂-kvoter i de enkelte lande, men at man simpelt hen clearer den CO₂, der følger med, når man har grænseoverskridende udveksling af strøm, fordi det jo er det, der skal være den rigtige løsning, hvis vi samlet set skal spare på ressourcerne, hvis vi samlet set skal sørge for, at strømmen bliver fremstillet med så lille en forurening som overhovedet muligt.

Og så er der også endelig den mulighed, at hvis det viser sig, at den pris, den afgift, der er aftalt for CO₂-kvoterne, er for høj, ja, så er problemet jo ikke større, end at Folketinget ved en hurtig behandling kan nedsætte afgiften og dermed gøre det muligt for danske elproducenter igen at være konkurrencedygtige på markedet.

En af de ting, vi glæder os mest over, er, at tilskuddene til den vedvarende energi nu ikke længere er noget, der skal finansieres over finansloven, men at det i stedet for bliver finansieret af denne transmissionsafgift. Det er en rigtig måde at gøre det på. Det må være sådan, at det er elmarkedet som sådan, der finansierer, frem for at det er betalingen af indkomstskat og alt muligt andet, der er med til at finansiere den vedvarende energi.

Der har været megen diskussion om, hvorvidt snittet er lagt rigtigt på vindmøllesiden. Vores opfattelse er, at der bliver brug for justeringer, men de justeringer kommer som følge af den teknologiske udvikling. For havde vi taget en diskussion om ændringer på vindmølleområdet for 2 år siden eller for 5 år siden her i Fol-

kettinget, ja, så ville vores reference jo være de møller og den teknologi, vi kendte på det tidspunkt.

På samme måde vil det være sådan, at om 2, 3 og 5 og 10 år vil vi kende til helt nye møller, helt nye vindteknologier, og de vil være i stand til, heldigvis, at levere vindmøller med en helt anden ydelse end dem, vi kender i dag, og derfor vil lovgivningen på det område nødvendigvis skulle justeres.

Endelig er der det grønne marked. Pligten til at aftage grøn strøm er efter vores mening en dårlig ting. Vi mener, at den grønne strøm må være så godt et produkt i sig selv, at folk frivilligt aftager den, men det skyldes jo også, at vi igennem årene har været modstandere af, at man har haft pligt til at aftage fjernvarme, pligt til at aftale naturgas osv. Nej, produkterne må være så gode, at de kan bære sig selv. Og for mit eget vedkommende ved ministeren jo, at jeg er 100 pct. grøn forbruger.

Det valg har jeg gjort helt frivilligt uden at få et påbud fra Folketinget om det, og det ved jeg at mange andre danskere naturligvis vil gøre.

Men for os at se er det allervigtigste de ændringer i strukturen, der nu finder sted i den danske elsektor. Der bliver brug for masser af justeringer undervejs, antagelig allerede til efteråret. Hidtil har det været sådan, at elloven mere eller mindre har været taget op til justering en gang om året, og ser vi på den udvikling, der har været inden for teleområdet, har der jo også været flere faser, hvor man har måtte tilpasse, fordi vi naturligvis ikke på forhånd kan se, hvordan udviklingen præcis vil gå.

Mange af de bidrag, der er kommet i høringerne, er naturligvis med en masse af det, der på moderne dansk vistnok hedder støj, og det skal jo komme. Når monopolister mister deres rettigheder, skal de naturligvis brokke sig, for alt andet vil da være unaturligt. De pågældende direktører og bestyrelsesformænd får løn for at varetage monopolernes interesser, og når deres interesser bliver krænket, skal de naturligvis gøre vrøvl. Men når vi har sorteret vrøvlet fra, skal vi naturligvis også i Folketingets Energipolitiske Udvalg være parat til at ændre de steder, hvor der måtte være tekniske problemer med loven, og det medvirker vi naturligvis gerne til. En af de ting, der efter vores mening kan være med til at løse en del af problemerne, og som der er blevet sagt meget om, er, at vi får åbningsbalancerne for kraftværkerne på plads, for

det er jo netop nøglen til at løse en række af problemerne.

Afslutningen for mit vedkommende skal altså være, at vi støtter disse forslag. Vi vil arbejde positivt med at få tingene realiseret, og det gør vi af én eneste grund, nemlig at vi glæder os til den fremtid, som begynder med lovforslagene, og som betyder, at vi får et frit elmarked i Danmark.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg synes, det var en rigtig god tale, vi hørte her fra Fremskridtspartiet. Jeg synes Fremskridtspartiet har holdt en meget høj profil i hele dette forløb, og det synes jeg også man en gang imellem skal bemærke her i Folketingssalen.

Det, der primært kalder mig herop, er eksemplet med LEGO, som hr. Kim Behnke nævnte. LEGO har ikke de samme kvoter, men perspektivet i hele denne miljøregulering og principperne kunne vi godt tænke os på et tidspunkt at fastholde, så også dansk industri kunne få et bundfradrag, der var gratis, en CO₂-kvote, der var gratis, hvor de i dag betaler grønne afgifter af det hele. Uanset om det er en nødvendig del af deres produktion, er der en omkostning, en udgift; men perspektivet må jo selvfølgelig være, at alle får en fri kvote, og derudover kan man handle med dem og derigennem opnå miljøforbedringer de steder, hvor det er billigst og rigtigst at gøre det.

Jann Sjursen (KRF):

Som den sidste af ordførerne fra forligspartierne – og også på baggrund af, at vi jo for nylig har haft en forespørgsel og en redegørelsesdebat, som vedrørte elreformen og energireformen – skal jeg gøre det kort og fremdrage de hovedsynspunkter, vi fra Kristeligt Folkeparti tillægger stor betydning, og som altså også er grunden til, at vi har valgt at være med i det forlig, som nu er indgået.

Først vil jeg godt sige, at jeg synes, det er vigtigt, det er et bredt forlig, der her er indgået, for det giver et robust grundlag for fremtidens elsektor, også politisk. Når vi ser på selve aftalens substans, som nu er udmøntet i de fremsatte lovforslag, giver den også et godt grundlag for sektoren fremover, så vores tilfredshed skyldes altså først og fremmest, at elreformerne sikrer den danske elsektor et robust grundlag for den markedsåbning, som er på vej i EU,

men jo også har præget de nordiske markeder i de seneste år.

Målsætningen for Kristeligt Folkeparti under forhandlingerne har været at kombinere en markedsåbning med hensynet til de målsætninger, Danmark har påtaget sig på miljøområdet – ikke mindst de internationale målsætninger, vi har tilsluttet os i den forbindelse.

Vi mener, at miljømålsætningerne især er sikret med to af lovforslagene, for det første lov om CO₂-kvoter for elproduktion. Lovforslaget fastlægger for perioden 2000–2003 et loft over elsektorens samlede CO₂-udledning, og der indføres samtidig en strafafgift for de produktionselskaber, der overskrider loftet. Vi har det helt fint med, at hvis strafafgiften træder i kraft, forsvinder et eventuelt provenu ikke ned i statskassen, men bliver i stedet anvendt til energisparende foranstaltninger. Loftet har været ganske omdiskuteret, men jeg vil gerne understrege, at vi fra Kristeligt Folkepartis side finder det helt nødvendigt, hvis vi ikke bare skal skyde en hvid pind efter vore CO₂-målsætninger; og det skal vi ikke.

Man skal i øvrigt ikke glemme, at der er indbygget en vis fleksibilitet med det såkaldte CO₂-banksystem, som bl.a. sikrer, at fordelene ved eludveksling med de øvrige nordiske lande fortsat kan udnyttes. Jeg vil også sige, at hvis man får implementeret de såkaldte Kyoto-mekanismer, er der lagt op til, at der kan ske en egentlig CO₂-kvotehandel fremover. Det er vi bestemt også positive overfor, hvis det vel at mærke sker på den rigtige bogholderimæssige baggrund, så ingen snyder.

For det andet – og det er det andet lovforslag, jeg vil nævne i forbindelse med at sikre miljømålsætninger – er det af enorm betydning, at afregningspriserne for vindkraftanlæg nu bliver lagt fast, og det er på den gode side. Med de nye regler er der fortsat basis for en vindkraftudbygning i Danmark, som også kan være med til at sikre, at en stadig større del af elproduktionen bliver grøn. De overgangsordninger, der er aftalt forligspartierne imellem, sikrer også efter Kristeligt Folkepartis opfattelse nogle rimelige vilkår for de private vindmølleejere, der har investeret i tillid til, at de eksisterende ordninger vil blive opretholdt. Det kan dog godt være, at forligspartierne på baggrund af den debat, der har været i de seneste dage og uger om virkningen af en overgangsordning for 1999, skal tage en runde mere, og det klarer vi i givet fald også. Men jeg vil godt sige, at helt

overordnet set mener jeg egentlig ikke, der er så meget mere at komme efter på dette område.

Den store nyskabelse er selvfølgelig det grønne VE-marked, det grønne certifikatmarked med dertil hørende købsforpligtelser for alle forbrugere. Vi finder fra Kristeligt Folkepartis side, at det er væsentligt, at der også i det grønne marked skabes konkurrence om at levere den billigste grønne strøm.

Lad mig i denne forbindelse sige, at jeg er dybt uenig med hr. Søren Kolstrup, der mener, at meget i denne sammenhæng nærmest er en vederstyggelighed. Jeg mener faktisk, at med de præmisser, der er lagt til grund for det grønne VE-marked, er det et gode, at vi også sikrer, at den grønne strøm bliver produceret så effektivt, også økonomisk, som overhovedet muligt. Det kan ikke være et mål i sig selv – men det er det måske for Enhedslisten – at den grønne strøm skal produceres så dyrt som muligt. Det er i hvert fald ikke en målsætning for Kristeligt Folkeparti, vil jeg godt sige.

Når det gælder den fremtidige struktur i el-sektoren, er det fundamentalt, at monopolaktiviteterne holdes adskilt fra konkurrenceaktiviteterne. De to ting må ikke sammenblendes, og det bliver de heller ikke i den lovgivning, der nu er fremlagt. Det synes vi er vigtigt.

Det kan godt være, at vi netop når det gælder strukturen – det er her, der har været meget støj på linjen – må sige, at man fra forskellige aktørers side skal se nærmere på de argumenter, der har været fremført. Man skal jo altid være lydhør, men jeg synes nu, processen har været rimelig åben. Det har måske ikke hele vejen igennem været tiltrængt, at den har været så åben, som den rent faktisk har været, men den kan nu dårligt have været mere åben, end den rent faktisk har været, og det er der forskellige grunde til. Det er ikke, fordi det altid har været lige tilsigtet, sådan som jeg vurderer det, men den har været åben, og jeg vil da sige, at aktørerne har helt øjensynligt siddet på nakken af forskellige forhandlingsdeltagere undervejs, så jeg tror ikke, der er nogen, der har meget at lade hinanden høre i den sammenhæng.

Jeg tillægger det også stor betydning, at specielt med hensyn til det grønne VE-marked kan de fremsatte lovforslag være med til at bane vejen for, at man også i EU-sammenhæng får skabt noget tilsvarende. Det synes jeg er vigtigt, og jeg betragter lovforslagene og den beslutning, vi nu har truffet herhjemme, som værende murbrækkere for, at vi i EU-sammenhæng

kommer til at opleve et liberaliseret marked for el, som også kommer til at harmonere med de miljöhensyn og de miljøkrav, vi ikke bare her i Danmark ønsker at stille til sektoren, men som det også må være helt afgørende at stille til sektoren i EU-sammenhæng.

Alt i alt vil jeg sige, at vi fra Kristeligt Folkepartis side – og det er jo ikke så overraskende endda – støtter de fremsatte lovforslag. Vi gør det på baggrund af, at vi i høj grad er tilfredse med, at det er lykkedes at få en så bred opbakning bag elreformen, som det rent faktisk er lykkedes for ministeren i samarbejde med os andre. Det har vi det godt med, ikke mindst som et midterparti.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg kan forstå, at Kristeligt Folkepartis ordfører har en blind tiltro på markedet, jeg vil måske nærmest vælge at sige en lidt naiv, blind tiltro til markedet.

Indebærer det synspunkt, at hr. Jann Sjursen mener, at det er energiøkonomisk effektivt at købe grøn strøm i Danmark fra f.eks. Spanien, fra et spansk affaldsforbrændingsanlæg? Er det energiøkonomisk effektivt, at strøm sendes ud på lange rejser? Er det dét perspektiv, som ligger i Kristeligt Folkepartis energiøkonomiske betragtninger? Jeg har tidligere læst noget andet ud af partiets program, men det kan da være, man er i nybrud også på det punkt.

Det andet spørgsmål: Når hr. Jann Sjursen er så forelsket i markedet, hvad er det så for et marked for VE-beviser, hr. Jann Sjursen er forelsket i? Er det f.eks. den organisering, som EU lægger op til, nemlig at man klart skal adskille regnskabet for VE-beviser med de faktiske fysiske strømme? Og kan hr. Jann Sjursen i givet fald ikke se, at et sådant marked kan indebære problemer, eller hvad?

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Med den holdning, vi i Kristeligt Folkeparti har til ægteskabet, forsøger jeg at undgå at blive forelsket i markedet som sådan, men jeg vil da godt sige, at vi er ikke specielt forelskede i markedet og de frie markeds kræfter som sådan. Men markedet er effektivt, også med hensyn til at sikre en økonomisk optimal grøn elproduktion, og hvis man i øvrigt sørger for at korrigere markedet, så det bliver ægte miljöhensyn, der ligger bag – og det mener jeg vi har opnået med

den aftale, forligspartierne har indgået – har vi ikke noget problem med markedet. Vi har problemer med helt fri konkurrence, fordi den ofte sker på bekostning af både mennesker og miljø, men vi har ikke problemer med at bruge konkurrencen – den korrigerede konkurrence, den styrede konkurrence, hvad man nu vil kalde den – til at sikre en økonomisk optimal grøn elproduktion, snarere tværtimod.

Så tror jeg såmænd ikke, hr. Søren Kolstrup skal være så bange for, at elektroner kommer til at vandre fra Spanien og op til Danmark i større stil; men det er en lidt anden diskussion.

Man kommer ikke uden om, at markedet har nogle kvaliteter; men markedet i sig selv er ikke noget, vi specielt hylder i Kristeligt Folkeparti. Vi ønsker at give markeds kræfterne et konstruktivt modspil, og det får de faktisk også med de lovforslag, regeringen fremlægger i dag.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg vil anbefale hr. Jann Sjursen, at man etablerer en studiekreds i partiet om de VE-beviser, som hr. Jann Sjursen ikke ønskede at komme ind på. Jeg tror, der her kan være behov for mildt sagt at pålægge markedet nogle restriktioner, men vi må jo tage diskussionen til den tid.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for en lang og – synes jeg – både saglig og indholdsmættet debat og for modtagelsen af denne nok så omfattende og komplicerede lovbooket. Det vil jeg gerne sige tak til ordførerne for.

Jeg vil derudover sige tak til de partier, der tager ansvaret for at bære denne aftale igennem. Det har været en stor tilfredsstillelse, at det var muligt at skabe et bredt flertal bag den kommende organisering af det danske elmarked.

Med i aftalen er, som hr. Glerup var inde på, både regeringspartierne, Socialistisk Folkeparti, Kristeligt Folkeparti, Venstre og Det Konservative Folkeparti. Men når man har lyttet til debatten i dag, står der jo et endnu bredere flertal bag hovedbestemmelserne, ikke mindst på strukturområdet, i reformen. Der står også Centrum-Demokraterne, og der står også Fremskridtspartiet, som jo – lidt til forskel fra, hvad partiet udmærker sig ved på andre områder – når det drejer sig om el, lægger en endda

overordentlig stor saglighed for dagen, som jeg gerne vil kvittere for. Der er faktisk en meget bred enighed om denne nye struktur.

Jeg husker ikke helt, hvem det var af ordførerne – men jeg tror i øvrigt, det var hr. Behnke – som sagde, at det er klart, at når man laver tingene om og går fra en beskyttet situation med monopol og over til en reguleret markedsåbning med beskyttelse af miljøværdier og målsætninger og selvfølgelig også med skyldig hensyntagen til traditioner i den danske elpolitik – ja, så provokerer man naturligvis nogle interesser, som er knyttet til den gamle struktur, og som gerne vil sikre sig så fordelagtige vilkår i den nye struktur som overhovedet muligt. Men det skal vi ikke lade os slå af pinden af. Vi har den styrke, at vi er ved afslutningen af et meget betydeligt arbejde, hvor der har været bragt meget grundige analyser ind, før vi traf vores afgørelser, og hvor det er lykkedes os at afbalancere en række hensyn i forhold til hinanden.

Det har været min bestræbelse hele vejen igennem at finde noget, alle kunne være glade for – ikke den mindste fællesnævner, men den højeste fællesnævners politik – og derfor har vi prøvet, om jeg så må sige, at leve fuldt op til de ønsker, der er. Vi har lavet en fuld liberalisering, vi har lavet en fuld tilslutning til en satsning på vedvarende energi, opfyldelse af internationale miljøforpligtelser og beskyttelse af forbrugerne, og vi har prøvet at tage hensyn til konkurrenceevnen. Alle disse forskellige hensyn, som er meget vanskelige at forene, har forligspartierne gjort en seriøs bestræbelse på at forene, og vi har gjort det i et langt perspektiv, som betyder, at nu er der et grundlag, man kan investere og operere ud fra i den danske elsektor.

Hr. Frank Dahlgaard, som jeg i øvrigt synes havde et aldeles udmærket indlæg her i dag – jeg har ofte været kritisk, så jeg vil gerne kvittere for noget, jeg synes lød rimelig fornuftigt – sagde en enkelt ting, som jeg ikke er enig med ham i, nemlig at vi kun har en aftale til år 2003. Det er ikke rigtigt. Vi har en aftale, der rækker meget længere, vi har en aftale, der rækker et godt stykke ind i det næste århundrede, som man skal kunne disponere i tillid til.

Hr. Dahlgaard har dog fuldstændig ret med hensyn til de politisk kontroversielle punkter om CO₂-kvoter og pligtaftagets størrelse, når det drejer sig om køb af vedvarende energi. Her har vi en aftale, der kun løber til år 2003, og det

synes jeg personlig er godt. Der skal nemlig stadig være mulighed for, at de meget forskellige holdninger, der er forligspartierne imellem, når det drejer sig om miljø og vedvarende energi, kan udfolde sig uden den spændetrøje, det var, at vi havde et 10-20-årigt forlig, der bandt os i alle henseender. Det må være rimeligt op til næste valg at kunne diskutere CO₂ og vedvarende energi, og den fleksibilitet er indbygget i aftalen.

Med hensyn til, hvordan vi indretter hovedstrukturen i den danske elsektor, er der tale om en i princippet tidsubegrænset aftale, som selvfølgelig kan laves om. Hr. Behnke har jo fuldstændig ret i, at med den tekniske udvikling osv., vi er undergivet, og de ting, vi heldigvis bliver klogere på, må vi kunne tilpasse strukturen undervejs, og det er jeg overbevist om at forligspartierne også vil gøre.

Den anden overordnede betragtning, jeg vil gøre, er med hensyn til proceduren, der har ført frem til dette resultat. Fru Aase D. Madsen var meget utilfreds med det manglende demokrati. Hun sagde, det havde været meget mere demokratisk, hvis dette her var blevet diskuteret i en energikommission, og så kunne vi her i Folketinget efterfølgende behandle det resultat, der kom ud af energikommissionens arbejde. Det synspunkt deler jeg ikke. Den måde, vi har behandlet energisektoren på, har faktisk efter min mening været forbillig.

Hvordan startede det? Ja, diskussionen er startet for flere år siden. Der er blevet afholdt et utal af konferencer og møder og seminarer, og der er blevet lavet den ene spændende rapport efter den anden med hver sit udgangspunkt, så det hele har været ordentligt belyst. Organisationerne har haft mulighed for at lægge deres planer frem, og partierne har kunnet ytre deres synspunkter. Vi er mødtes utallige gange, og her i Folketinget har vi haft en særlig høring om spørgsmålet, som var arrangeret af Teknologirådet.

Da forhandlingerne startede mellem de partier, som på samme tid var indstillet på at diskutere konsekvenserne af elliberaliseringen på den ene side og opfyldelsen af vore internationale miljøforpligtelser på den anden side, startede vi en proces, hvor samtlige dokumenter, der forelå, blev offentligt tilgængelige. Vi ved udmærket godt, at i forhandlinger får hovedaktørerne altid papirerne, for det er der nok en af os der nok skal sørge for. Selv om vi aftaler, at de ikke skal have dem, får de dem alligevel, og

jeg har aldrig haft det dårligt med, at der er en vis porøsitet i selv nok så fortrolige forhandlinger.

Her valgte vi altså, at det ikke bare var hovedaktørerne, som fik dem; her skulle alle have dem. Pressefolkene fik jo simpelt hen sendt en pakke papirer med dages mellemrum. Det førte desværre til, da ingenting var fortroligt, at meget lidt af det kom i aviserne, men sådan er det jo med åbenhed. Åbenhed fører til ringe pressekæmning, men det må man leve med. Vi har i hvert fald været ekstremt demokratiske.

Dertil kommer, at forligspartierne jo ikke har lagt bånd på sig selv undervejs i drøftelserne. Det kan næsten betegnes som et mirakel, at vi til sidst blev enige efter alt det, vi har sagt hver især i forløbet. Jeg synes, det har været forbilligt, det er sådan, vi skal lave demokrati: fuld åbenhed, alle skal være med, ingen skjulte papirer, alle rapporter osv. skal ind i billedet. Det har oven i købet været sådan, at staten har bidraget med jeg ved ikke hvor mange forskellige rapporter – ofte med lidt usammenhængende værdigrundlag, altså inkonsistent værdigrundlag – og det har da været fint, at alle parter er blevet hørt.

Der er selvfølgelig en række ting, vi ikke når her inden sommerferien, og det har vi også været opmærksomme på i forligskredsen. Det vigtige spørgsmål om konkurrencesituationen i udgangsforløbet, altså åbningsbalancen for kraftværkerne, skal på plads. Her har vi lovet hinanden at tage hensyn til, at konkurrencesituationen skal være i orden, og jeg er villig til også at diskutere andre dele af elsektorens muligheder, når det drejer sig om åbning, så vi også her sikrer anstændige vilkår.

Men det gør jo ikke tingene lettere i dette forløb, at man skal have dynget en reel interesse-diskussion til med jeg ved ikke hvor mange juridiske argumenter, som ofte er ledsaget af kraftudtryk – ja, undskyld ordet »kraftudtryk«, når vi taler om elsektoren – som ikke er egnet til at befordre et ordentligt klima. Når man en gang imellem læser noget og hører fru Aase D. Madsen her i dag, er det, som om elsektoren først har fået noget at vide om alt det her for få dage siden, og det er altså en sandhed med så store modifikationer, at den nærmer sig en løgn.

Der er selvfølgelig nogle enkeltspørgsmål, som vi skal have afklaret allerede nu, og jeg er nødt til at sige, at partierne var enige om, at der ikke skulle skabes noget hul i produktionen i

vindmølleindustrien. Det skete ud fra alle de argumenter, som jeg synes hr. Ebbe Kalnæs på så glimrende måde har redegjort for her i dag, og som fru Anni Svanholt, hr. Frank Dahlggaard og hr. Martin Glerup og jeg tror faktisk ordførerne for alle forligspartierne har sagt i dag, at det var vores ønske, at den skulle have en god start.

Hvis der er opstået uklarhed om enkelte af vore formuleringer, skal vi selvfølgelig have det rettet, og det skal gøres hurtigt. Men det skal ikke medføre, at vi nu skal til at genforhandle hele elreformen eller balancen i reformen. Bygningen er nu i en konstruktionsfase, og hvis vi begynder at lave om på fundamentet for aftalen, braser den sammen. Derfor skal vi holde fast i det, vi har aftalt, og man skal ikke tage fejl af, at det at lave en så ambitiøs politik, som vi har lavet med hensyn til markedsåbning, naturligvis kræver ordentlig forberedelse, og de politiske beslutninger skal være truffet så betids, at hele det tekniske forberedelsesarbejde kan køre igennem.

Så har jeg et svar til hr. Peter Hansen-Nord, som jeg også synes holdt en glimrende tale – lige bortset fra, at der var et par tidspunkter undervejs i talen, hvor jeg synes, hans skygge forfulgte ham lovlig meget, og hvor han kom med lidt skræmmende proportioner. Men bortset fra det var det i øvrigt et glimrende indlæg, hr. Hansen-Nord holdt; han vedstod det, vi havde aftalt, og det er jeg glad for.

Hr. Hansen-Nord stillede flere relevante spørgsmål, men stillede mig navnlig ét spørgsmål, som kræver et svar. Hr. Hansen-Nord sagde, at han godt kunne se, at det er nødvendigt med disse bemyndigelser, men spurgte, om man kunne få sikkerhed for, at Folketinget ikke bliver sat ud af spillet, når der gives disse bemyndigelser – der selvfølgelig er bundet til en aftale – så Folketinget ikke køber katten i sækken i denne forbindelse. Jeg kan svare hr. Hansen-Nord helt klart, at der vil blive draget omsorg for, at alle bekendtgørelser – hvis de har bare den mindste politiske relevans – vil tilgå Folketingets Energitpolitiske Udvalg, så der er mulighed for at rejse spørgsmålet både dér og i øvrigt også i forligskredsen.

Vi vil naturligvis ved udmøntningen af disse rammebetingelser drage fordel af den kæmpeviden, som aktørerne besidder på dette område; jeg tror, det også var hr. Hansen-Nord, som var inde på det. Man skal jo en gang imellem sonde mellem sagkundskab og særinteresser, og

jeg er altså mere lydhør over for sagkundskaben end over for særinteresserne i den fase af forhandlingerne, vi er i på nuværende tidspunkt.

Jeg var utrolig glad for hr. Glerups indlæg, hvor han påpegede, at når vi laver elreformen nu, er det jo ikke, fordi tingene har fungeret dårligt indtil nu. Tværtimod har de jo fungeret godt, og vi har fået en flot bedømmelse af OECD for den danske energipolitik, men vi er bare i en anden situation nu. Når vi snakker om marked på både EU- og nordisk plan, er det jo et tog, der er sat på skinner nu, og her er det afgørende for os – som både hr. Sjørnsen, fru Anni Svanholt, hr. Glerup og fru Myltoft var inde på – at sikre den miljømæssige side af sagen på en sådan måde, at vore forbrugerbeskyttelsessynspunkter og vore miljøsynspunkter ikke lider skade.

Jeg er helt enig i den karakteristik af markedet, som hr. Sjørnsen gav. Vi skal bruge markedet dér, hvor det er det effektive instrument, men vi skal ikke lade markedet være herre; vi skal lade det være vor fornuftige tjener, og markedet er en vidunderlig tjener, når man skal nå nogle mål.

Vi har navnlig en interesse på to punkter. Ved at lave den fuldstændige markedsåbning i Danmark bliver vi for det første ligefodsdeltagere på det nordiske marked, og det er forudsætningen for, at vi kan fastholde vores kraftvarmeprofil og vores satsning på vedvarende energi. Her skal vi have det nordiske marked med, for det er helt afgørende, og for min skyld skal vi også meget gerne have det nordeuropæiske marked med. Det andet punkt er at sikre, at den vedvarende energiudbygning bliver så effektiv som overhovedet muligt.

Jeg har svaret på en række af de ting, hr. Hansen-Nord drog ind i billedet, og vi skal selvfølgelig også tale om tekniske enkeltheder. Men selv om vores aftale kun fylder 10 sider, er den ganske indholdsmættet og ganske præcis, og de, der har lavet arbejdet – og som jeg i øvrigt synes har fortjent al den ros, de har fået her i dag – har virkelig prøvet at omsætte de tanker, vi har givet udtryk for i vores fælles aftale, på en god måde.

Kritikpunkterne har jeg været inde på undervejs, og jeg har også svaret hr. Frank Dahlgaard på spørgsmålet om år 2003. Jeg noterede mig et enkelt synspunkt mere, som hr. Dahlgaard også var inde på, nemlig at for blot et års tid siden – måske endda kun for trekvart år siden – var der

ganske mange, også nogle, som ikke er langt fra mig, der talte om at tage store værdier ud af energisektoren, og selv elværkerne koketterede med at tage meget store værdier ud. Det har vi ikke gjort, og i dag ville det jo have været en forfærdelig situation. Her kunne man have talt om juridiske problemer og om, at vi havde haft vanskeligheder i forhold til grundloven. Nu har i opfyldelsen af en i øvrigt vanskelig finanslovaftale holdt os til de ting, som er markedskonforme og fornuftige og ikke på mindste måde antaster de grundlovsmæssige bestemmelser. Det tror jeg er vigtigt at tage med.

Fru Svanholt var inde på de mange gode, grønne fremskridt, der er i reformerne, og jeg er fuldstændig enig med hende. Det er dét, der er det flotte, og det, der pådrager sig udlandets interesse ved den danske markedsåbning, er jo netop, at vi laver markedsåbning, samtidig med at vi beskytter forbrugerne og beskytter miljøinteresserne. Hvad enten man kan lide Kyoto-mekanismen eller ej, er der ingen tvivl om, at det, vi nu har aftalt her, er forudsætningen for – som hr. Hansen-Nord så rigtigt understregede – at vi overhovedet kan gøre det, vi gør.

Fru Svanholt betonedede energispareloven, og andre ordførere var inde på det samme. Jeg er fuldstændig enig med hende, og fru Anni Svanholt sagde også en ting, som jeg tror det er vigtigt ikke at glemme, nemlig at vi ikke bare åbner for, at forbrugerne kan vælge frit. Det vil være for mange små forbrugere kun være en teoretisk frihed, som i realiteten kunne betyde, at det var de store forbrugere, der scorede hele gevinsten, og at de små forbrugere faktisk kom til at betale en for høj pris. Se bare på forholdene i finanssektoren; her kan vi alle sammen frit vælge pengeinstitut, men vi får ikke som enkeltkunder den samme gode behandling, som de meget, meget store indskydere får. Ved at vi har bevaret distributionsselskabernes forsyningsopgave i det, vi kalder forsyningspligtsselskaber, får vi nogle, der vil købe klogt ind på vore vegne og ved, hvad de har med at gøre. Det synes jeg er flot.

Sol, vind og alt det kommer vi til at tale meget mere om, også til efteråret. Fordi vi nu lægger rammerne fast, har vi jo ikke uddebatteret vores energipolitik.

Og jeg vil sige til hr. Søren Kolstrup, som jo holdt en forfærdelig vred tale, som faktisk var en dårligere sag værdig end den, vi har her i dag, at den er alle jo med til at diskutere, og hr. Kolstrup og hans parti har jo ofte leveret meget

værdifulde bidrag til vores energipolitik. Så jeg synes ikke, man skal tale sig ud af det her, bare fordi man er blevet sur over resultatet.

Jeg har svaret fru Aase D. Madsen, og jeg er sikker på, at fru Aase D. Madsen, hvis hun virkelig tænkte dét igennem, hun selv sagde, ville komme til det resultat, at det er nu meget godt, at det er os andre, der har ordnet sagen her, for man kan jo ikke både please elværkerne og industrien og opfylde vores forpligtelser og beskytte forbrugerne på samme tid. Det lader sig ikke gøre. Vi er nødt til at foretage nogle valg, også selv om de kan være vanskelige.

Hr. Ebbe Kalnæs var inde på en række betragtninger, som er jeg enig i, men jeg forstår ikke, at CD, som var så aktiv en deltager hele vejen igennem, sprang i målet på CO₂-spørgsmålet, for som fru Anni Svanholt har sagt det, var CD jo en af de mest konstruktive og aktive medforfattere til »Energi 21«, hvorfra de her ting jo stammer, som nu udmøntes. Men det valgte man altså i partiet, og så er jeg altså glad for, at hr. Kalnæs siger, at man i øvrigt vedstår det, som man har bundet sig til i finansloven, og at man i øvrigt er enig i elreformen bortset fra det med CO₂-kvotterne.

1999-problemet skal løses nu, og der er ingen tvivl om, hvad det var, vi aftalte, altså hvad målet var. Det var at give et pusterum i 1999, så vi ikke fik et hul i forbindelse med produktionen, og det tror jeg også vil stå klart. Og det parti – ingen nævnt, ingen glemt – det parti, der vælger at skabe usikkerhed på det her punkt, kommer til at bære et meget, meget tungt ansvar over for den danske vindmølleindustri, et meget, meget tungt ansvar, og det tror jeg ikke nogen af os kan ønske for det pågældende parti. (*Indsigelse fra Ebbe Kalnæs*). Ja, jeg tror altså ikke, vi kan ønske det, for det bliver et stormvejr, og det kan jo være, at det er nogen af det partis kernevælgere, der kommer allermest i klemme, og hvis de først får det partis e-mail-adresse her på borgen, så kan man tale om elektronisk kommunikation af et meget betydeligt kvantitativt omfang, tror jeg. Så det problem håber jeg bestemt at vi kan løse i fællesskab.

I øvrigt er det jo rigtigt, som hr. Jan Sjursen fremhævede, at vi jo har givet vindmøllefolket gode vilkår og vil køre det ind i et system, som vil betyde meget kraftige incitamenter for udbygning af vedvarende energi, og som er langt mere robust end det system, vi har med skatte-tilskud.

Glem ikke, at hver eneste gang vi har haft finanslovforhandlinger, har der ligget forslag fra Venstre og De Konservative om helt at afvikle støtten til vedvarende energi! Og nu har vi konverteret den til en blanding af et mindsteprissystem og et markedssystem, som er robust i den forstand – som hr. Kim Behnke jo også fremhævede – at vi har lagt det ind i selve elprisdannelsen.

Når alt det er sagt, er vi selvfølgelig ikke færdige, for vi skal jo igennem et fornuftigt udvalgsarbejde, hvor vi vil bestræbe os på at svare på alle de spørgsmål, der ikke er blevet besvaret indtil nu, herunder hr. Søren Kolstrups spørgsmål vedrørende CO₂-kvotterne. Og jeg tror, vi kan give en virkelig god forklaring, men den vil jeg foretrække at give skriftligt, for jeg tror, han har misforstået § 7 i loven, men det kan jeg forklare i det skriftlige svar.

Vi vil meget gerne tjene hele Folketinget og selvfølgelig også de partier, der har stået uden for aftalen, men når vi nu står med en god aftale i hånden, ville det være århundredets dumhed at lade den smutte fra os, og så dumme er der ingen af de fornuftige partier, der står bag den aftale, vi har indgået den 3. marts, der vil være.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg har svært ved i det lange løb at være vred på miljø- og energiministeren, hr. Svend Auken, men jeg er næsten ved at være lidt vred, for ministeren påstår jo, at det, jeg sagde om demokratiet og hele kvaliteten i lovgivningen på dette område, næsten var løgn, så jeg bliver nødt til at citere fra et brev, som vi alle har fået fra Dansk Industri i dag, med hensyn til, om alle har fået svar på alt:

»Med tanke på reformens vidtrækkende konsekvenser for sektoren og for forbrugerne og i lyset af, at formålet med den nye elforsyningslov blandt andet er at sikre forbrugerne adgang til billig elektricitet, jævnfør lovforslaget til lov om elforsyning § 1, finder DI, at lovgivningsprocessen må indeholde en grundig analyse af de omkostningsmæssige konsekvenser for forbrugerne.«

Og nu kommer det så: »Sådanne konsekvensberegninger har DI senest efterlyst i en henvendelse af 30. marts 1999 til miljø- og energiminister Svend Auken.« Den 30. marts 1999, og der foreligger ikke et svar i dag, den 6. maj!

Så jeg vil gerne spørge: Hvor lang tid gik der, fra de høringsberettigede fik lovforslaget, og til høringsproceduren sluttede? Hvor mange dage er der gået, når man oven i købet ikke har svaret på de konsekvensberegninger, der er bedt om den 30. marts? Er der ikke noget i vejen med demokratiet i forhold til denne sagsbehandling?

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Ministeren sagde, at vi havde bygget et hus, og at det så flot ud, og at det ikke skulle væltes, og det synes vi heller ikke det skal, for vi er jo blevet enige i forligskredsen, men huset er jo ikke bygget endnu. Men hele konstruktionen er i hovedtrækkene klar på papiret, og så kommer der altså nogle, der siger: Hov, vi har planlagt at bygge en lille smule inde på naboens grund!

Det er altså i strid med vedtægterne eller oversat til virkeligheden: Det er i strid med grundlovens § 73. Og det er jo ikke bare en eller anden tilfældig, der siger sådan, men elværksbranchen, så det synes vi skal undersøges nøje, og det har vi bedt ministeren om, og han har også sagt: Jamen så får jeg Kammeradvokaten til at se på det. Men så kommer der et brev tilbage fra Kammeradvokaten, hvori der står, at det ville virke mindre heldigt, hvis han skulle fremkomme med en vurdering af Justitsministeriets papirer, for han er faktisk part i sagen, fordi han jo har rådgivet ministeriet hele vejen igennem.

Så er det da klart, at ministeren, når vi nu beder om det, må få en anden instans, en uvildig, juridisk forstandig instans, til at komme med et papir, der ligesom kan forsikre os, at vi kan være trygge ved, at det her er i overensstemmelse med grundloven.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det falder mig selvfølgelig lidt for brystet med hensyn til hele omdrejningspunktet for denne energireform, at netop ministeren nu begynder at tale om, at et bestemt parti har et særligt ansvar for den politiske aftale, for jeg håber og tror da på, at det, vi taler om her, er, at der er en politisk aftale, som vi har et fælles ansvar for, og at ministeren lige så vel som de partier, ministeren måtte tænke på, har et ansvar for, at de her problemer bliver løst.

Det har jo fra starten været således i kredsen – og det har vi sat pris på – at har man nogle

problemer i relation til den politiske aftale, jamen så må man tage fat i sine forligspartier, og så må man sige: Hvordan får vi løst det her problem?

Sådan har det været lagt op fra starten, og sådan forventer jeg selvfølgelig at det skal fortsætte.

Så det er ikke et enkelt parti, der har et særligt ansvar. Det er et fælles ansvar blandt forligspartierne, hvis der er ting, der ikke kører, som ministeren havde tænkt sig.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Enhedslisten vil selvfølgelig gerne fastholde sin kritik af denne energireform, men jeg kan love ministeren for, at vi sandelig ikke vil gå sure hjem, men selvfølgelig vil komme med en masse konstruktive forslag til, hvordan der kan sikres endnu mere decentral kraftvarme i Danmark, og hvordan det kan sikres, at langt flere solceller vinder udbredelse, f.eks. ved, at de tyske erfaringer overføres til Danmark og gøres endnu stærkere og bedre. Men nok om det.

Så kan jeg forstå, at vi skal have afklaringen af § 4 og § 7 rent skriftligt, men hvis ministeren har lyst til at svare på det nu, er han da velkommen til det. Og jeg synes altså fortsat, det vil være interessant at høre, hvor meget det egentlig er, der i § 4 er undtaget fra CO₂-regnskab.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Til hr. Søren Kolstrup:

De små, decentrale kraftvarmeværker blev i sin tid skabt for at mindske udslippet af CO₂, og vi synes, det er rigtigt af enkelhedsgrunde at undtage dem fra kvoter, ellers kan det blive et meget, meget kompliceret regnestykke. Men hvor meget det betyder, har jeg ikke svaret på her, og det var selvfølgelig også derfor, jeg ikke gav det nu, men jeg vil meget gerne bidrage med det til Det Energipolitiske Udvalg.

Hvad angår § 7, er det en nødretsbestemmelse og ikke en generel undtagelse fra reglerne, og dér kan vi jo altid diskutere, om den er rigtigt formuleret eller ej, men det er altså en nødretsbestemmelse, en force majeurebestemmelse, der er i § 7.

Hr. Peter Hansen-Nord har fuldstændig ret i sin beskrivelse af, hvordan vi arbejder: Det er sådan, vi arbejder, og det er også sådan, vi vil løse det problem, jeg nævnte før. Og dér må alle have en fælles interesse i, at den målsætning, vi

havde om, at der ikke skulle blive et hul i 1999, bliver opfyldt, og ikke tage gidsler i den forbindelse.

Det synes jeg egentlig er en vigtig ting: Her tager vi hverken fanger eller gidsler; her prøver vi at løse problemerne!

Til hr. Frank Dahlgaard må jeg sige, at den sikkerhed, han udbeder, kan han ikke få, for ingen af os kan afskære virksomheder eller Danske Elværkers Forening eller andre i at rejse en sag og argumentere den helt op til Højesteret. Så ingen kan give ham den sikkerhed, for den ville jo i så fald bestå i, at vi enten tog alle i ed – og det kan vi jo ikke, – eller indførte en bestemmelse om, at der ikke kunne klages til en domstol. Og det ville i hvert fald være grundlovsstridigt.

Så det ønske kan man ikke opfylde. Det, man derimod kan sørge for, er, at Justitsministeriet er overbevist om det, og at der i øvrigt er blevet brugt de rette håndværkere i forbindelse med udformningen af forslaget, og det har vi jo gjort. Som jeg sagde før, har vi anvendt den rådgivning fra Kammeradvokaten, der var på området.

Man kan vel sige, at der er meget jura, hvor der er en gråzone, hvor det er vanskeligt, fordi der er gode argumenter for både det ene og det andet, men efter at have læst alle dokumenterne kan jeg personlig overhovedet ikke se, at der skulle være et grundlovsproblem i det her, og jeg vil godt sige, at regeringen føler sig på fuldstændig fast grund.

Og vi ville efter min mening komme ud i uoverskuelige forløb ved, at vi nu skulle til at forhandle om dét, for hvilke andre eksperter skulle vi så vælge? Skulle det være de juridiske fakulteter, eller skulle det være sagførere? Og hvilket sagførerkontor skulle man så vælge osv.? Og det ville alligevel ikke give nogen sikkerhed af den absolutte karakter, som hr. Dahlgaard kræver.

Så svaret på det spørgsmål er blankt nej. Derimod siger jeg ja til, at vi undervejs medtager alle de juridiske argumenter, alle de juridiske synspunkter, alt det, vi har belyst på den gode måde. Det vil vi selvfølgelig gøre, og det vil vi gøre på en ordentlig og forsvarlig måde.

Så vil jeg endnu en gang kvittere for debatten og i øvrigt sige, idet jeg glemte at svare fru Aase D. Madsen på spørgsmålet:

Vi har netop haft Dansk Industri til en gennemgang af konsekvenserne på nogle områder, og det er ikke mit indtryk, at der er nogen sag-

lig uenighed os og dem imellem med hensyn til virkningerne, og det skal jeg meget gerne sørge for også kommer frem til udvalget i forbindelse med besvarelsen af spørgsmålene dér.

Men som en af ordførerne sagde det i dag, skal man jo være opmærksom på, at mange af de fordele, industrien har fået ved liberaliseringen, jo allerede er indtrådt, og det betyder, at man er tilbøjelig til at glemme det, når man skal gøre det samlede resultat af liberaliseringen op. Men det er klart, at det her jo er en proces, der strækker sig over flere år, og i det samlede regnestykke er industrien en af de store vindere.

Det er naturligvis i samme forbindelse vigtigt at få understreget, at når finanslovaftalen – som fru Aase D. Madsen selvfølgelig ikke er omfattet af – pålægger os at spare 2 mia. kr., vil det alt andet lige gå ud over og nedsætte de forbrugerfordele, der er knyttet til en liberalisering på området. Det siger næsten sig selv.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg konstaterer altså, at § 7 skal forstås som en ren nødretsparagraf. Men hvis dette er tilfældet, ville jeg nu nok komme med et bud på nogle formuleringer, der sikrer, at hr. Frank Dahlgaard ikke behøver at lægge ublu pres på ministeren for at anvende paragraffen i en forkert retning.

Så jeg må konstatere med tilfredshed, at der er tale om ren nødret, men så håber jeg også, at formuleringerne bliver derefter.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Det Konservative Folkeparti ønsker naturligvis ikke at afskære nogen som helst fra at gå til domstolene og prøve gældende lovgivning eller nye lovforslag, når de er blevet til love. Selvfølgelig ikke. Det har jeg heller aldrig nogen sinde rejst ønsker om.

Vi ønsker heller ikke nogen absolut sikkerhed for, at det her er inden for grundlovens rammer, for det kan man jo ikke få, men da vi ligesom er i gang med at bygge et hus – for nu at blive i billedsproget – ønsker vi en tilstandsrapport fra en uvildig instans, en tilstandsrapport, der kan give os et sikrere grundlag for at vide, at når huset er bygget, er det inden for grundlovens rammer.

Det er det, vi ønsker, og det ønske fastholder vi, og jeg går ud fra, at ministeren er i stand til sammen med sine embedsmænd at finde frem

til nogle jurister – der er jo masser af dem – som er uafhængige, og som har forstand på det her, også statsforfatningsmæssigt, og som dermed kan komme med en sådan tilstandsrapport, sådan at vi føler os på mere sikker grund.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg må på den én gang til, for ministeren sagde, at det næsten var løgn, når jeg sagde, at jeg bekymrede mig om hele lovgivningsprocessen og hele høringsprocessen, og dér bad jeg om at få et svar fra ministeren på: Hvornår fik de høringsberettigede lovforslaget i hånden, og hvornår sluttede høringsfristen?

Det var sådan set det væsentligste i det, og det må være meget simpelt at svare på.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Det Energpoltiske Udvalg. Hvis ingen gør indsi-

gelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold).
Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 11. maj 1999 kl. 12.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 13.47
